

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერაციული საბჭოთა რესპუბლიკის
მუშათა და გლეხთა მთავრობისა.

1930 წლის
აპრილის 1.

№ 6
განყოფილება პირველი

ა/კფსრ სახალ. კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართვე-
ლობის მიერ გამოცემული.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

- მუხ. 69. კონფისკებული, ბეითალმანი და უპატრონო ქონების გამოყენების წესის შესახებ.
70. „შრომის ბაზრის მოწესრიგებისა, სამედიცინო და სავეტერინარო დარგის მომუშავეებისა და სოფლისა და ტყის მეურნეობის სპეციალისტების მდგომარეობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა თაობაზე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების მე-5 მუხლის ლიტ. „არ შეცვლის შესახებ.
71. 1930-31 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის ძირითად დებულებათა შესახებ.
72. დებულება ა/კფსრ-ის დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობებში კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწყობისათვის ხელისშემწყობი ფონდების შესახებ.
73. „ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო მრეწველობისა და ელექტრომეურნეობის გრძელვადიანი დაკრედიტებისა და უკუდაუბრუნებელი დაფინანსების წესის ძირითად დებულებათა“ 1-ლი მუხლის შეცვლის შესახებ.
74. მემკვიდრეობის წესით გადასული ქონების გადასახადის დებულების დამატების შესახებ.
75. ა/კფსრ რკინის გზების სადგურების ბუფეტებში და სარკინისგზო ლიანდაგის ახლო მაგარი სასმელების გაყიდვის აკრძალვის შესახებ.
76. ფედერაციული და რესპუბლიკანური მნიშვნელობის სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა ქონების სხვა სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთათვის სასყიდლოთ და უსასყიდლოდ გადაცემის წესის შესახებ.
77. ა/კფსრ-ში სამშენებლო კონტროლის ორგანოების მიერ გადასახდევინებელი სამშენებლო გამოსაღების წესების დამტკიცების შესახებ.
78. დებულება ა/კფსრ-ისა და მის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახელმწიფო და საზოგადოებრივ გამოცემლობათა შესახებ.
79. ა/კფსრ ადგილობრივი ფინანსების დებულების შეცვლისა და დამატების შესახებ.
80. „სააქციო საზოგადოებათა წესდებების დამტკიცების წესის თაობაზე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. იანვრის 16-ის დადგენილების შეცვლისა და დამატების შესახებ.

- „ 81. ამიერკავკასიის სოციალური დაზღვევის საბჭოს დებულების შეცვლის შესახებ.
- „ 82. ა/კსფსრ-ისა და მის შედგენილობაში შემაჯავლი რესპუბლიკების საბიუჯეტო უფლებათა დებულების დამატების შესახებ.
- „ 83. „ა/კსფსრ-ის დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობებში კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწყობისათვის ხელისშემწყობი ფონდების დებულების დამტკიცების თარბახე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის 1930 წ. მარტის 15-ის დადგენილების მე-7 და 8 მუხლების შეცვლის შესახებ.
- „ 84. ა/კსფსრ ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემაჯავლი რესპუბლიკების ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოების, როგორც დამოუკიდებელი უწყებების, და მათი ადგილობრივი ორგანოების გაუქმებისა და მათი ფუნქციების საგვგომო კომისიებისათვის გადაცემის შესახებ.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა.

69. კონფისკებული, ბეითალმანი და უპატრონო ქონების გამოყენების წესის შესახებ.

სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. დეკემბრის 16-ისა და 1930 წ. იანვრის 3-ის დადგენილებებთან დაკავშირებით, რომელი დადგენილებებითაც შეცვლილია და დამატებული სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. მაისის 28-ის დადგენილება „კონფისკებული, ბეითალმანი და უპატრონო ქონების გამოყენების წესის შესახებ“, —ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. უფლება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემაჯავლი რესპუბლიკების ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების პრეზიდიუმებს:

ა) დააწესონ ხოლმე სხვადასხვა სახის ბეითალმანი და უპატრონო ქონებისა და აგრეთვე ა/კსფსრ შედგენილობაში შემაჯავლი რესპუბლიკების ორგანოების მიერ კონფისკებული ქონების (გარდა იმ ქონებისა, რაც აღნიშნულია, „კონფისკებული ბეითალმანი და უპატრონო ქონების გამოყენების წესის შესახებ“ გამოცემული სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭო 1927 წ. მაისის 28-ისა და 1928 წ. ნოემბრის 28-ის დადგენილებების 1-ლი მუხლის „ა“ — „ი“ პუნქტებში) უსასყიდლოდ გადაცემა ადგილობრივი საბჭოების და აღმასრულებელი კომიტეტებისა და აგრეთვე პროფსინონალური, კოოპერატიული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების განკარგულებაში;

ბ) დააწესონ ხოლმე გამონაკლისი „კონფისკებული, ბეითალმანი და უპატრონო ქონების გამოყენების წესის შესახებ“ გამოცემული სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. მაისის 28-ის დადგენილების მე-8 მუხლისა იმ ქონებისათვის, რაც კონფისკისებულია

ძველი საგვაროვნო ყოფაცხოვრების ნაშთად დარჩენილ დანაშაულობათა საქმეებზე გამოტანილ სასამართლო განაჩენების თანახმად.

2. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების პრეზიდიუმებს:

ა) იმ ქონების რეალიზაციით მიღებული თანხები, რაც კონფისკებულია ძველი საგვაროვნო ყოფაცხოვრების ნაშთად დარჩენილ დანაშაულთა საქმეებზე გამოტანილი სასამართლო განაჩენების თანახმად, მიაქციონ ჩამორჩენილ ერთა ქალებს შორის კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობის გასაძლიერებლად საქირო ფონდების შექმნისათვის;

ბ) დაამყარონ ამ ფონდების შექმნისა და ხარჯვის წესი.

3. ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. აპრილის 19-ის დადგენილება „აღმოჩენილი განძის განკარგულების წესის შესახებ“ (ა/კსფსრ კან. კრ. 1927 წ. მე-7 №-ი, მუხ. 94) გაუქმებულ იქნეს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ამიერკავკასიის აღმასრულებელი

კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. თებერვლის 28.

ტიფლისი-სასახლე.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

70. „შრომის ბაზრის მოწესრიგებისა, სამედიცინო და სავეტერინარო დარგის მომუშავეებისა და სოფლისა და ტყის მეურნეობის სპეციალისტების მდგომარეობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა თაობაზე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების მე-5 მუხლის ლიტერი „ი“ შეცვლის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

„შრომის ბაზრის მოწესრიგებისა, სამედიცინო და სავეტერინარო დარგის მომუშავეებისა და სოფლისა და ტყის მეურნეობის სპეციალისტების მდგომარეობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ“ გამოცემული ამიერკავკასიის

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსუსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-სა და სექტემბრის 16-ის დადგენილებების მე-5 მუხლის ლიტ. „ი“ მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით.

„ი) დაწესებულ იქნეს მინაღები ჯამაგირის სამი პერიოდული მომატება თვითეული სამი წლის მუშაობისათვის ჯამაგირის ოცი პროცენტის რაოდენობით. შედავით ესე გავრცელებულ იქნეს სამედიცინო და სავეტერინარო დარგების იმ მომუშავეებზე და ავრეთვე სოფლისა და ტყის მეურნეობის ისეთ სპეციალისტებზე, რომელთაც 1930 წ. აპრილის 1-თვის აქვთ სამი წლის სამსახურის სტაჟი“.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსუსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. თებერვლის 28.

ტფილისი-სასახლე.

დადგენილება № 227 ა/კსუსრ სახალხო კომისართა საბჭოსნი.

71. 1930-31 წლის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის ძირითად დებულებათა შესახებ.

სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის ზრდა, რამაც უკვე მოიცვა ა/კსუსრ-ის საგლეხო მეურნეობათა თვალსაჩინო ნაწილი, ცალკეული რაიონების გადასვლა მთლიან კოლექტივიზაციაზე და აქედან წარმოშობილი ამოცანა—კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაცია ამ რაიონებში,—ამასთან ერთად კულაკობის შეზღუდვის პოლიტიკის უფრო მკვეთრად გატარება ამიერკავკასიის ყველა დანარჩენ რაიონში,—ყოველივე ეს ჰქმნის აუცილებლობას, რათა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონი გადასინჯულ იქნეს ისე, რომ უზრუნველჰყოს დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობათა ზრდისთვის ყოველმხრივ ხელის შეწყობა.

კოლექტივიზაციის შემდგომი ზრდისა, კოლმეურნეობათა გადიდრონებისა, მათი შემოსავლიანობისა და მათი საზოგადოებრივი ფონდების გადიდებისათვის ფართოდ ხელისშეწყობის ამოცანები წოითხოვს მომავალი წლიდან კოლექტიური მეურნეობების პროგრესიული დაბეგვრიდან პროპორციულ დაბეგვრაზე გადასვლას; პროპორციული დაბეგვრიით, რაც ინდივიდუალურ მეურნეობისათვის შემოღებულ წესისაგან შესამჩნევად განსხვავდება, გადასახადის განაკვეთი შემოსავლის თვითეულ მანეთზე არ გადიდდება, მიუხედავად კოლექტიური მეურნეობის შემოსავლიანობის გადიდებისა.

რადგანაც ა/კსუსრ-ის სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში ღარიბი და საშუალო საკლესო ინდივიდუალური მეურნეობანი ჯერ კიდევ თვალსაჩინოდ სჭარბობენ, ამიტომ ა/კსუსრ მთავრობამ სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ახალ კანონში არა თუ შეუნარჩუნა ამ მეურნეობათ 1929-30 წლის კანონით გათვალისწინებული შეღავათები, არამედ თვალსაჩინოდ გააფართოვა ეს შეღავათები, განსაკუთრებით იმ ინდივიდუალურ მეურნეობათათვის, რომელნიც აუმჯობესებენ თავიანთ მეურნეობას, აფართოებენ ნათესებს, ამრავლებენ პირუტყვის რიცხვს.

სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ახალი კანონი მთელ რიგ ახალ შეღავათებს აძლევს იმ ღარიბ და საშუალო კლასთა ინდივიდუალურ მეურნეობებს, რომელნიც აფართოებენ და აუმჯობესებენ ბამბისა, რამისა, კენაფისა და სხვა ძვირფასი კულტურების ნათესებს. აღნიშნული კულტურები აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს ფაბრიკებისა და ქარხნებისათვის, რომელნიც—თავისი მხრივ—საქონელს აწვდიან როგორც ქალაქის მუშებს, ისე გლეხთა მოსახლეობას.

იმ ღარიბ და საშუალო მეურნეობების წასახალისებლად, რომელნიც ცდილობენ გაადიდონ ისეთი პროდუქციის რაოდენობა, რაც ბაზარზე იყიდება, ან რასაც ყიდულობენ სახელმწიფო და კოოპერატიული ორგანიზაციები სამრეწველო მეცხოველეობის რაიონებში,—ა/კსუსრ-ის მთავრობამ, გარდა იმ შეღავათებისა, რაც საკავშირო კანონით არის გათვალისწინებული, დააწესა მთელი რიგი დამატებითი შეღავათები.

ამისთან შეფარდებით და სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ 1930 წ. თებერვლის 23-ს დამტკიცებული ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების საფუძველზე ა/კსუსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების მე-10 მუხლისა, მე-2 მუხლის 1-ლი შენიშვნისა და მე-12 მუხლის თანახმად შემოსავლის ქვემოლ ჩამოთვლილი წყაროებისათვის დაწესებულ იქნეს შემოსავლიანობის შემდეგი საშუალო ნორმები:

რესპუბლიკები	დეციატინა მიწის შემოსავლიანობა;									
	ნათესი	სათობი	ბოსტ. და ბაზისა	ვენახი	ბაღი	თამბაქო	ბრინჯი	ბამბა	კარტოფლი	მანდარინი
აზერბაიჯანის სსრ . .	52	18	150	200	165	175	150	26	52	—
სომხეთის სსრ . . .	52	18	150	230	165	175	185	26	52	—
საქართველოს სსრ:										
აღმოსავლ. საქართ. დასავლეთ საქართ. }	52	18	150	240	180	175	150	26	52	350
აფხაზეთი	—	—	—	—	—	265	—	—	—	—

რესპუბლიკები	ერთი სული ოთხეფნი საქონლის შემოსავლ.				
	ცხენი, აქ- ლემი და ჯორი	მსხვილ- ფეხა რქო- სანი საქონ. გარდა ხა- რის და კამეჩისა	ხარი და კამეჩი	ვირი	ცხვარი და თხა
აზერბაიჯანის სსრ	15	13	13	5	2—50
სომხეთის სსრ	15	13	13	5	2—50
საქართველოს სსრ:					
აღმოსავლ. საქართველო დასავლ. საქართველო . . . }	15	13	13	5	2—50
აფხაზეთი	—	10	—	—	1—50

2. მიენდოს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს: დააწესონ ცალკეული ადმინისტრაციულ-ტერიტორიალური ერთეულებისათვის, რომელნიც შედიან რესპუბლიკების შედგენილობაში, შემოსავლიანობის ნორმები შემოსავლის (დესეტინა მიწის შემოსავლიანობა და თითო სული ოთხეფნი საქონლის შემოსავლიანობა) თვითეული წყაროსთვის, რაც ჩამოთვლილია ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში; ამასთანავე, თვითეულ რესპუბლიკაში უცვლელად უნდა დარჩეს სოფლის მეურნეობის თვითეული დარგის დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხა, განსაზღვრული იმ ნორმების მიხედვით, რაც დაწესებულია რესპუბლიკისათვის.

3. ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს, დამოუკიდებლად რესპუბლიკაში დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხის შეცვლისა (დადგენილების მე-2 მუხლი), შეუძლიანთ დააწესონ:

- ა) სარწყავი ნათესების შემოსავლიანობის სხვადასხვა ნორმები;
- ბ) მეზამბეობის რაიონებში მეურნეობათა ცალკეული კატეგორიებისათვის იმ სარწყავი მიწების შემოსავლიანობის გადიდებული ნორმები, რომლებიც გამოსადეგია ბამბისთვის და დათესილია მარცვლეული კულტურებით;

გ) შემოსავლიანობის ცალკე ნორმები: 1) მოლვარული და არამოლვარული სათიბებისათვის და 2) ბოსტნებისათვის, ბალჩებისათვის და ბაღებისათვის.

4. აბუსალათინის ნათესების ფართობი მეზამბეობის რაიონებში დაბეგრილ იქნეს სარწყავი ნათესების შემოსავლიანობის იმ ნორმების მიხედვით, რაც დაწესებულია უწყებულ ადგილისათვის.

5. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების მე-2 მუხლის 1-ლი შენიშვნისა და მე-12 მუხლის თანახმად, უკეთეს, ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილი დარგების გარდა, დაბეგრილ აქნება სოფლის მეურნეობ. სხვა სპეციალური დარგები, ამ წყაროების შემოსავლიანობის ნორმებს ცალკე-

ული ადგილებისათვის დააწესებენ ა/კსტსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები.

6. დაწესებულ იქნეს ა/კსფსრ-ში მემინდვრობის შემოსავლის განსაზღვრა ნათესების მიხედვით, ე. ი. მეურნეობაში ფაქტიურად დათესილი მიწის მიხედვით.

7. ის შემოსავალი, რასაც იძლევა არამექანიკური ძრავებით მომქმედი რთული სასოფლო-სამეურნეო მანქანების გაქირავება, შეტანილ უნდა იქნეს დასაბეგრავ შემოსავალში: კოლექტიური მეურნეობისა—10 პროცენტის რაოდენობით და ინდივიდუალური მეურნეობისა—25 პროცენტის რაოდენობით.

8. საშინამრეწველო, სახელოსნო და სხვა არასამიწათომქმედო შემოსავალი, როდესაც გამოყენებული არ არიან დაქირავებული მუშები, შეიტანება მეურნეობის დასაბეგრავ შემოსავალში 50 პროცენტის რაოდენობით.

9. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 27 მუხლის თანახმად დაწესებულ იქნეს შემდეგი პროცენტული ზედნართებო სათანადო ნორმების მიხედვით გამოანგარიშებულ სასოფლო მეურნეობის შემოსავალზე (ე. ი. მემინდვრობისა, მეველეობისა, სპეციალური დარგებისა და მესაქონლეობისა), აგრეთვე ინდივიდუალური მეურნეობების საერთო დასაბეგრავი შემოსავლის რაოდენობა, რომელი შემოსავლის მიხედვითაც ამ მეურნეობებს უნდა შეეფარდოს აღნიშნული პროცენტული ზედნართები.

მეურნეობის ყველა წყაროდან მისაღები დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხის მიხედვით სოფლის მეურნეობის შემოსავალზე დააწესდება:

იმ მეურნეობისათვის, რომლის საერთო შემოსავალი:

500 მან. მეტია	600 მანეთამდე	. . . . .	5 პროც.
600 "	650 "	. . . . .	6 "
650 "	700 "	. . . . .	7 "
700 "	750 "	. . . . .	8 "
750 "	800 "	. . . . .	9 "
800 "	— "	. . . . .	10 "

შენიშვნა. პროცენტული ზედნართები არ შეეფარდება იმ მეურნეობას, სადაც 9 ან 10 მკამელია და საერთო დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 60 მანეთს თვითულ მკამელზე, სადაც 11 და 12 მკამელია და საერთო დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 65 მანეთს თვითულ მკამელზე; სადაც 13 და მეტი მკამელია და საერთო დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 70 მანეთს თვითულ მკამელზე.

პროცენტული ზედნართები არ შეეფარდება აგრეთვე იმ მეურნეობას, რომელიც, საკუთარი საწვევი ძალისა და ინვენტარის უქონლობის გამო, ჰქირაობს ამ ძალასა და ინვენტარს.

10. ა/კსტსრ შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებში ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ კულაქორ მეურნეობათა რიცხვი უნდა შეადგენდეს 2-დან 3 პროცენტამდე.

11. მეურნეობა კულაქორ მეურნეობად ითვლება და ინდივიდუალური წესით იბეგრება, უკეთეს მას აქვს შემდეგი ნიშნები:

ა) უკეთეს მეთურნეობა სისტემატიურად იყენებს დაქირავებულ შრომას სასოფლო-სამეურნეო მუშაობაში ან შინამრეწველობაში და საწარმოში, იმ შემთხვევის გამოკლებით, როდესაც დაქირავებული შრომის გამოყენებას იწვევს ამა თუ იმ სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა თავისებურობა და იგი არ სცილდება მუშა ძალის დაქირავებისათვის დაწესებულ ფარგლებს.

მუშა-ძალის დაქირავების ფარგლებად, რაც არ იწვევს ინდივიდუალური წესით დაბეგრას, დაწესდეს:

მებაღეობაში და მებრინჯეობაში	50 დღე.
მევენახეობაში	100 „
მებაზმბეობაში	100 „
მეთამბაქოობაში	125 „
მესაქონლეობაში	ერთი მწყემსის თანაშემწე.

შენიშვნა 1. მუშა-ძალის დაქირავების ფარგლებს სამარცვლელო მეთურნეობათათვის იმ რაიონებში, სადაც ეს აუცილებელია კლიმატიური და სხვა პირობების გამო, დააწესებენ ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები და ეს ფარგლები ან უნდა სცილდებოდეს 35 დღეს.

შენიშვნა 2. ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს უფლება აქვთ შეამცირონ ეს ნორმები ცალკე რაიონებისათვის.

ქვრივთა, ობოლთა, ინვალიდთა და მოწაფეთა მეთურნეობებში, რომელთაც არ ჰყავთ შრომის უნარიანი მამაკაცები, ან უკეთეს ეს შრომის უნარიანები სამსახურში იმყოფებიან ან მძიმე ავადმყოფები არიან, —ერთი მუდმივი დაქირავებული მუშის ყოლა და სეზონის დღეები ზემოდასახელებულ ფარგლებში არ წარმოადგენს ინდივიდუალური წესით დაბეგრის ნიშანს;

ბ) უკეთეს მეთურნეობას აქვს წისქვილი, ყველ-კარაქის ქარხანა, ბურღულის საცეხვი საწარმო, ფეტვის საცეხვი საწარმო, საჩეჩელი და საპენტი საწარმონი, სასრესი ქარხანა, კარტოფილის აწარმო, ხილის ან ბოსტნეულის სახმობი, სანაყავი საწარმო, ნორმული ქარხანა ან სხვა სამრეწველო საწარმო და უკეთეს ყველა ამ საწარმოში გამოიყენება მექანიკურ ძრავი ან წყლისა და ქარის ძალა;

გ) უკეთეს მეთურნეობა სისტემატიურად აქირავებს ამა თუ იმ რთულ სასოფლო-სამეურნეო მანქანას მექანიკური ძრავით ან ამ მანქანით ასრულებს სამუშაოს სხვა მეთურნეობისათვის და იღებს სასყიდლს;

დ) უკეთეს მეთურნეობა სისტემატიურად აქირავებს გაწყობილ შენობას საცხოვრებლად ან საწარმოთა მოსათავსებლად;

ე) უკეთეს მეთურნეობა იჯარით იღებს მიწას იჯარის გამცემისათვის კაბალურ პირობებში;

ვ) ეკეთეს მეთურნეობას, სავაჭრო ან სამრეწველო ექსპლოატაციის მიზნით, იჯარით აქვს აღებული ბალი, ვენახი და სხვ.;

ზ) უკეთეს მეთურნეობის წევრები ეწყვიან ვაჭრობას, მევენახეობას ან მათ აქვთ სხვა არაშრომითი შემოსავალი (მათ შორის კულტის მსახურნი).

შენიშვნა. ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს უფლება აქვთ, ამერკავკასიის სახალხო კომისართა საბჭოს დამტკიცებით, შეავსონ ეს ნუსხა.

12. ერთიანი სას.-სამ. გადასახადის გამოანგარიშება ა/კსფსრ-ში დაწესებულ იქნეს თვითიული ინდივიდუალური მეურნეობის მთელი შემოსავლის საერთო თანხისა და მკამელთა რიცხვის მიხედვით (დებულების 35 და 37 მუხ.).

13. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 45 მუხლის თანახმად დაწესდეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკებისათვის შემდეგი დაუბეგრავი მინიმუმი, ე. ი.—შემოსავლის უკიდურესი რაოდენობა, რომლის მიხედვითაც მეურნეობა აუცილებლად განთავისუფლებულ უნდა იქნეს გადასახადისაგან:

ა) იმ ინდივიდუალური მეურნეობისათვის, სადაც 1 და 2 მკამელია—110 მანეთის რაოდენობით; სადაც 3 და 4 მკამელია—130 მანეთი; სადაც 5 და მეტი მკამელია—150 მანეთი მეურნეობაზე;

ბ) სასოფლო-სამეურნეო კომუნისა და არტელისათვის—30 მანეთის რაოდენობით თვითიულ მკამელზე, უკეთეს მათი შემოსავალი გამოიანგარიშება შემოსავლიანობის ნორმების მიხედვით, და 60 მანეთის რაოდენობით, უკეთეს შემოსავალი განისაზღვრება ანგარიშგების მიხედვით.

14. იმ შედავათების დამატებამდ, რაც დაწესებულია 1930-31 წლის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულებით, განთავისუფლებულ იქნეს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან მსხვილფეხა რქოსანი საქონლის—ძროხისა, ხარისა, კამეჩისა, ფურკამეჩისა, აგრეთვე წერილფეხა საქონლის—ცხვრისა და თხის—ნამატი; ცხენისა და ჯორის ნამატი განთავისუფლებულ იქნეს იმ რაიონებში, სადაც ეს პირუტყენი, ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოების დადგენილებით, ძირითად საწვე ძალას წარმოადგენენ.

15. სპეციალურ სამეცხვარეო კოლექტიურ მეურნეობებში ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრისაგან განთავისუფლებულ იქნეს თვითიული ცხვარი და თხა.

16. რძის პროდუქტების სამრეწველო წარმოების რაიონებში—ძროხა და ხარი, ხოლო მეცხვარეობის სამრეწველო რაიონებში—ცხვარი და თხა დაიბეგროს, 1928-29 წელთან შედარებით, ერთი-ორად შემცირებული შემოსავლიანობის ნორმების მიხედვით.

რძის პროდუქტების სამრეწველო წარმოების და სამრეწველო მეცხვარეობის რაიონების ნუსხას დაადგენენ ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები—იმ პირობით, რომ ამ ნუსხას შემდგომ დამტკიცებს ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო.

17. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 52 მუხლის დასამატებლად და 56 მუხლის თანახმად ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ დაიბეგრება მიწის ის ფართობები, რომლებზედაც ჩაის პლანტაციებია, ზაფრანა, თუთის ნარგავები, რამი და კაუჩუკოვანი მცენარეები; ის სათიბი ადგილები, რაც საძოვრებზე და საბალახო ნაკვეთებზეა; აგრეთვე მიწის-

ტკრობით, მეფრინველებით და შინაური კურდღლის მოშენებით მიღებული შემოსავალი.

18. მონადირეობით მიღებული შემოსავალი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაიბეგრება მხოლოდ იმ რაიონებში, რომლებსაც განსაზღვრავენ რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები.

19. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 52 მუხლით გათვალისწინებული შეღავათები, რაც სოიას ნათესების ფართობებისათვის არის დაწესებული, ა/კსფსრ მებაღეობის რაიონებში არ უნდა იქნეს შეფარდებული.

20. მოსავლიანობის გადიდებისა და მეცხოველეობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა წახალისების მიზნით—დაწესდეს გადასახადის მონაკლები კოლექტიურ მეურნეობებისათვის 10 პროცენტის რაოდენობით და ინდივიდუალური მეურნეობებისათვის 5 პროცენტის რაოდენობით, უკეთეს ეს მეურნეობანი განახორციელებენ მოსავლიანობის გამაღიძებელ მარტივ ღონისძიებათა მინიმუმს (წმინდა ჯიშის თესლის დათესვა, მთელი თესლის დახარისხება და დაწამლვა, მწყრივად თესვა, მავნებლებთან და სარვეელასთან ბრძოლა, ადრეული ნასვენი, დათესილი ნასვენი, ზამთრისპირული ხნული, ზოლიანი ნასვენი ვგაღვიან რაიონებში, ზამთრის ნათესებში საქონლის საბალახოდ გაშვების მოსპობა, მწვანე სასუქის გამოყენება, საირიგაციო სისტემების თავის დროზე გაწმენდა და წესიერად მოვლა, მორწყვა ნორმების მიხედვით და იმ ვადაზე, რაც დაწესებულია სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონებში და სხვ.) და მეცხოველეობის გამაუმჯობესებელ ღონისძიებათ (საქონლის წესიერი კვება და მოვლა, ზაფხულობით დამატებითი კვების შემოღება, საზოგადოებრივი საგრილებელი პუნქტების მოწყობა, მოზარდი საქონლის წესიერად აღზრდა, საქონლის საზოგადოებრივი კვების მოწყობა, სათიბ და საბალახო ადგილებში მელიორატიული ღონისძიებათა განხორციელება და სხვ.).

უმარტივეს ღონისძიებათა ნუსხას დაადგენენ ა/კსფსრ შედგენილობაში შეცავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები.

კოლექტიური მეურნეობების უფრო მაღალ დონემდე მიღწევისათვის ინდივიდუალურ და კოლექტიურ მეურნეობათათვის დაწესდება სხვადასხვა ნუსხები.

21. ამა თუ იმ ადგილისათვის დაწესებული ნორმა ნათესის შემოსავლიანობისა მცირდება: საადგილმამულო საზოგადოებათათვის—15 პროცენტით, ხოლო ინდივიდუალურ მეურნეობათათვის—10 პროცენტით, უკეთეს ისინი პირველად გადავლენ მრავალმინდვროვან სისტემაზე.

22. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრისაგან განთავისუფლდება:

ა) ჯიშიანი საქონელი და სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების ყოველი სახის მოწონებული სანაშენო ცხოველი კოლექტიურ და ინდივიდუალურ მეურნეობებში;

ბ) ჯიშიანი და მოწონებული სანაშენო საქონელი ყველა საბჭოთა მეურნეობაში;

გ) საჯიშეების საქონელი;

დ) სახელმწიფო ან ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფი საჯიშე მეურნეობანი.
 23. განთავისუფლდეს გადასახადისაგან ტენიკური კულტურებისა და ბალახების სათესლეებით დაქვრილი ფართობები.

24. განთავისუფლდეს დაბეგრისაგან მთლად ყვითელი თამბაქოს, 1929-30 წელთან შედარებით, ნამატი ფართობი.

25. ერთი წლის განმავლობაში განთავისუფლდეს დაბეგრისაგან ბოსტნებისათვის ახლად გამოყენებული ფართობები.

26. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 92 მუხლის თანახმად, გადასახადის შესატანად ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკებისათვის დაწესდეს შემდეგი უკიდურესი ვადები:

1-ლი ვადა ოქტომბრის 1-ლი—შეწერილი გადასახადის 30 პროცენტი;

2-ე ვადა დეკემბრის 1-ლი—შეწერილი გადასახადის 50 პროცენტი;

3-ე ვადა—იანვრის 1-ლი—შეწერილი გადასახადის 20 პროცენტი.

შენიშვნა. გადასახადის შეტანის უკიდურეს ვადას აფხაზეთის სს რესპუბლიკისათვის დააწესებს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო.

27. ინდივიდუალური წესით დაბეგრილ კულაკურ მეურნეობათათვის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის მთელი რაოდენობის შეტანის ვადად დაწესდეს 1930 წლის ოქტომბრის, 1-ლი.

ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს უფლება აქვთ შესცვალონ ეს ვადები მებამბეობისა და მეთამბაქოობის რაიონებისათვის.

28. ამა დადგენილების 26 და 27 მუხლებით განსაზღვრული ვადების მიხედვით ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოები დააწესებენ გადასახადის შეტანის ვადებს ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ოლქებისათვის და ოლქებისა და მაზრებისათვის.

29. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კამპანიის ჩატარება სოფლად დაეკისრებათ სასოფლო საბჭოებს, სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და ქალაქის ტიპის იმ დასახლებული ადგილების საქალაქო საბჭოებს, სადაც, ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოების დადგენილების თანახმად, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრებიან ის პირნი, რომელნიც სოფლის მეურნეობას მისდევენ.

30. სასოფლო საბჭოებს დაეკისრებათ:

ა) ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადამხდელთა სოფლობითი სიების შედგენა, შემოსავლის წყაროთა და მჭამელთა აღნუსხვა;

ბ) გადამხდელთათვის გადასახადის საშენაწერო ფურცლების ჩაბარება;

გ) სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების დავალებით იძულებითი ღონისძიების მიღება არაპირიან გადამხდელთა წინააღმდეგ გადასახადის გადახდევინებისათვის.

31. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კამპანიის ჩასატარებლად ყველგან სოფლს საბჭოებთან არსდება, როგორც დამხმარე ორგანოები, სასოფლო სააღნუსხვო კომისიები.

32. სასოფლო სააღმსრებლო კომისიის წევრებად არიან: სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე, გლეხთა საურთიერთო დახმარების კომიტეტის თავმჯდომარე და სოფლის ყრილობის მიერ არჩეული. პირი.

სასოფლო სააღმსრებლო კომისიის თავმჯდომარედ არის სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე.

სასოფლო სააღმსრებლო კომისიის ის წევრები, რომელნიც სოფლის ყრილობაზე არიან არჩეულნი, კომისიის მუშაობაში მონაწილეობას იღებენ მხოლოდ იმ საქმეების განხილვის დროს, რაც ეხება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარებას სათანადო სოფლებში.

33. სასოფლო სააღმსრებლო კომისიებს დაეკისრებათ:

ა) სოფლობითი სიების შედგენა და შემოსავლის წყაროთა და მჭამელთა აღნუსხვა;

ბ) წინასწარი განსაზღვრა თვითეული მეურნეობის არასამიწათმოქმედო შემოსავლის რაოდენობისა;

გ) წინასწარი შედგენა კულაქურ მეურნეობათა სიებისა და მათი შემოსავლის გამოკვევა;

დ) დასკვნის მიცემა გადახდელთა მიერ შეღავათებისა და მონაკლებების თაობაზე შეტანილი საჩივრებისა და შუამდგომლობების გამო.

34. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს დაეკისრებათ:

ა) შეამოწმონ სასოფლო საბჭოების მიერ შედგენილი სოფლობითი სიებისა და შემოსავლის წყაროების აღნუსხვის სისწორე;

ბ) დაადონ, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 82 მუხლის წესისამებრ, ჯარიმა გადასახადის გადახდევინებელი ორგანოების წინაშე შემოსავლის წყაროების (მიწისა, საქონლისა და სხვ. რაოდენობის) დამალვისათვის;

გ) შეუფარდონ გადახდელთ იძულებითი ღონისძიება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადახდევინებისათვის;

დ) მიიღონ გადასახადი და გადაუგზავნონ სათანადო მიმღებ დაწესებულებას;

ე) დაუბრუნონ ან გაუბარონ შემტანთ ზედმეტად შეტანილი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი;

ვ) აწარმოონ ცალკე გადახდელთა პირადი ანგარიშები და აგრეთვე ერთიანი სას.-სამ. გადასახადის მთელი ანგარიშწარმოება და ანგარიშგება;

ზ) გაუწიონ საერთო ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობა გადასახადის გადახდევინებას რაიონის ფარგლებში.

35. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებთან დაარსდებიან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სარაიონო კომისიები შემდეგი შედგენილობით:

ა) თავმჯდომარე—სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე;

ბ) სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის საფინანსო ნაწილის გამგე;

გ) საადგილმამულო ორგანოს მომუშავე;

დ) სათანადო პროფესიონალური ორგანიზაციის წარმომადგენელი;

ე) კოლექტიურ მეურნეობათა სარაიონო კავშირის გამგეობის წევრი;

ვ) ორი გლუხი: ერთი—გლუხთა საურთიერთო დახმარების კომიტეტის მიერ დანიშნული, ხოლო მეორე—სათანადო სოფლის ყრილობის მიერ არჩეული.

36. ქალაქის ტიპის დასახლებულ ადგილებში, სადაც, ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოების დადგენილების თანახმად, შემოღებულია ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრა, საქალაქო საბჭოებთან დაარსდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისიები საქალაქო საბჭოს თავმჯდომარის ან საქალაქო საბჭოს პრეზიდენტის წევრის თავმჯდომარეობით. კომისიის შედგენილობაში შედიან სათანადო საფინანსო ორგანოს, ქალაქის მიწების გამგებელი ორგანოს და სათანადო პროფესიონალური ორგანიზაციის თითო წარმომადგენელი, მათივე დანიშნისამებრ, და გადამხდელთა ერთი წარმომადგენელი.

37. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სარაიონო და საქალაქო კომისიებს დაეკისრებათ:

ა) განსაზღვრონ გადამხდელთა არასამიწათმოქმედო შემოსავლის რაოდენობა და საბოლოოდ განსაზღვრონ იმ მეურნეობათა მთელი დასაბეგრი შემოსავლის თანხა, რომელთაც აქვთ არასამიწათმოქმედო საშოვარი;

ბ) საბოლოოდ დაამტკიცონ ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სიები და განსაზღვრონ მათი შემოსავალი;

გ) გაანთავისუფლონ ერთიანი სას.-სამ. გადასახადისაგან მთლად ან ნაწილობრივ სტიქიური უბედურებით დაზარალებული მეურნეობანი (დებულების 81 მუხ.);

დ) გადასწყვიტონ გადამხდელთა საჩივრები (საბჭოთა მეურნეობების გარდა) შემოსავლის წყაროების არასისწორით აღნუსხვისა, შემოსავლის თანხის არასისწორით განსაზღვრისა და შესაწერი გადასახადის არასისწორით გამოანგარიშების თაობაზე;

ე) მიანიჭონ გადამხდელთ კანონით გათვალისწინებული ყველა შეღავათი და მონაკლები;

38. ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მთის ყარაბაღის ავტონომიური ოლქის სახალხო კომისართა საბჭოებთან, სამხრეთ-ოსეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან, აგრეთვე საოლქო (სამაზრო) აღმასრულებელ კომიტეტებთან მოეწყობიან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისიები შემდეგი შედგენილობით:

ა) თავმჯდომარე, რომელსაც დანიშნავს სახალხო კომისართა საბჭო ან საოლქო აღმასრულებელი კომიტეტი;

ბ) სათანადო საფინანსო, საადგილმამულო და სტატისტიკური ორგანოების და პროფესიონალური ორგანიზაციების თითო წარმომადგენელი მათივე დანიშნისამებრ;

გ) გლუხთა საურთიერთო დახმარების სათანადო კომიტეტის თავმჯდომარე;

დ) კოლექტიურ მეურნეობათა ცენტრის წარმომადგენელი.

39. წინა მუხლში აღნიშნულ ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისიებს დაეკისრებათ:

I. განიხილონ წინასწარ საკითხები და წარადგინონ თავიანთი დასკვნები სათანადო სახალხო კომისართა საბჭოში და აღმასრულებელ კომიტეტში:

ა) რაიონებისა და სოფლების შემოსავლიანობის ნორმების დაწესების შესახებ;
 ბ) სხვადასხვაგვარი ბოსტნებისა, ბალჩებისა და ბაღების შემოსავლიანობის სხვადასხვა ნორმების დაწესების შესახებ;

II. გადასწეიტონ სათანადო შემთხვევაში, ზედამხედველობის წესით, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ქვემდგომი კომისიების დადგენილებებზე შეტანილი საჩივრები.

40. გადამხდელთა დასაბეგრი შემოსავლის განსაზღვრა, შესაწერი გადასახადის გამოანგარიშება, საშენაწერო ფურცლების და საპირადო ანგარიშების შედგენა დაეკისრებათ სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს.

შენიშვნა. ა/კსტსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს შეუძლიანთ ამა დებულების მე-40 მუხლში აღნიშნული მოვალეობანი ცალკეულ შემთხვევაში დააკისრონ საოლქო საფინანსო განყოფილებებს.

41. ა/კსტსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებთან მოეწყობიან რესპუბლიკანური საგადასახადო კომისიები— აღნიშნული რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოების მიერ განსაზღვრული შედგენილობით.

42. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის რესპუბლიკანურ კომისიებს (მუხ. 41) დაეკისრებათ:

1) განიხილონ წინასწარ საკითხები და წარადგინონ რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებში თავიანთი დასკვნები:

ა) ქალაქის ტიპის იმ დასახლებული ადგილების სიების დადგენის შესახებ, სადაც სოფლის მეურნეობის მიმდევარი პირნი იბეგრებიან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით, აგრეთვე იმ პირთა კატეგორიების განსაზღვრის შესახებ, რომელნიც ამ ქალაქ-ადგილებში სცხოვრობენ და იბეგრებიან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით (დებულების მე-4 მუხლი);

ბ) შემოსავლის ცალკეული წყაროების შემოსავლიანობის ნორმების დაწესების შესახებ;

გ) ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შეტანის ვადების დაწესების შესახებ;

დ) მოსავლიანობის გაღიდებისა და მეცხოველეობის გაუმჯობესებისათვის საჭირო უმარტივეს ღონისძიებათა ნუსხის დადგენის შესახებ.

43. ამა დადგენილების აღსასრულებლად ა/კსტსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებმა უნდა გამოსცენ და გამოაქვეყნონ თავიანთი დადგენილებანი არა უგვიანეს 1930 წლის აპრილის 1-სა.

44. ამ დადგენილების შესაფარდებლად სახელმძღვანელო დირექტივების გამოცემა დაეკისროს ა/კსტსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს.

ა/კსტსრ სახალხო კომისართა
 საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
 საქმეთა მმართველის მოადგილე ა. ბომბინი.

1930 წ. მარტის 9.

ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 64 №-ში 1930 წ. მარტის 11-ს.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

72. ა/კსფსრ-ის დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობებში კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწეობისათვის ხელის შემწყობი ფონდების დებულების დამტკიცების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი დებულება ა/კსფსრ-ის დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობებში კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწეობისათვის ხელისშემწყობი ფონდების შესახებ.

2. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დაავალონ განათლების სახალხო კომისარიატებსა და ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატებს, თავიანთი გეგმებისა და ხარჯთაღრიცხვების შედგენის დროს, გაითვალისწინონ და უზრუნველყონ დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობებში, გარდა სკოლებისა და სამედიცინო დაწესებულებების მშენებლობისა და მათთვის მომსახურეობის გაწევისა, აგრეთვე ამ მეურნეობების კულტურულ-საყოფაცხოვრებო საპროვებათათვის მომსახურეობის გაწევა ა/კსფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მიერ დამტკიცებული ამიერკავკასიის კოლექტიურ მეურნეობათა საბჭოს გეგმის შესაბამისად.

3. დაწესებულ იქნეს, რომ დიდროვან მეურნეობებში კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებათა მშენებლობისა და მათთვის მომსახურეობის გაწევის გეგმა უნდა შეადგინონ ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კოლექტიური მეურნეობების ცენტრებმა, განათლების სახალხო კომისარიატისა, მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატისა, ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატისა და სამომხმარებლო კოოპერაციის რესპუბლიკანური კავშირის მონაწილობით; ეს გეგმა, ამიერკავკასიის კოლექტიურ მეურნეობათა საბჭოსთან არსებული კომიტეტის (დებულების მე-7 მუხ. გათვალისწინებული) მეშვეობით და ა/კსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის დასკვნით, წარედგინება დასამტკიცებლად ა/კსფსრ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს არა უგვიანეს მარტის 1-სა.

4. მიენდოს ამიერკავკასიის კოლექტიურ მეურნეობათა საბჭოს წარადგინოს ორი კვირის ვადაზე ა/კსფსრ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში 1929/1930 წლის საორიენტირო გეგმა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი

კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

თავმჯდომარე შ. ელიავა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი

კომიტეტის მდივანი ა. შავერდია.

1930 წ. მარტის 15.

ტიფლისი—სსახლგ.

ბათა საბჭოსთან არსებული განსაკუთრებული კომიტეტი (მუხ. 7) ა/კფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მიერ დამტკიცებული კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობის გეგმის შესაბამისად. ამასთანავე, თვითელი რესპუბლიკისათვის მიცემული სახსარი უნდა შესაბამებოდეს თვით კოლექტიურ მეურნეობების მიერ კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობაზე დაბანდებულ სახსარს (მუხ. 9) და ფონდებში შესულ ადგილობრივ სახსარს. 1-ლ მუხლში აღნიშნული ცენტრალური ორგანიზაციების მოგების ანარიცხები სათანადო ორგანიზაციის ბალანსზე აღინუსხება სპეციალური სახსარის სახით, რაც ამიერკავკასიის სასოფლო-სამეურნეო ბანკის განკარგულებაშია.

ა/კფსრ სახელმწიფო ბიუჯეტით გადადებული სახსარი აღინუსხება ა/კფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის მიერ.

5. რესპუბლიკანურ სასოფლო-სამეურნეო ბანკებში თავმოყრილი სახსარი, როგორც ცენტრალური ფონდიდან, ისე მე-3 მუხლში აღნიშნული ორგანიზაციების ანარიცხებიდან, მიიქცევა კოლექტიურ მეურნეობათათვის სესხის მისაცემად შემდეგ დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწყობისათვის: ბავშვთა ბაგებისა, ბავშვთა ბაღებისა და ბაქნებისა, საზოგადო სასადილოებისა, პურის საცხოვებისა, სამრეცხველოებისა, აბანოებისა, სამკურნალო პუნქტებისა, კლუბებისა, ქობ-სამკითხველოებისა და ბიბლიოთეკებისა.

6. ფონდების სახსარი ინახება სასოფლო-სამეურნეო ბანკებში და აღინუსხება განსაკუთრებული ბალანსით. ფონდების ოპერაციების წარმოება დაეკისრება სასოფლო-სამეურნეო ბანკების აპარატს.

7. ცენტრალური ფონდის სახსარის გასანაწილებლად, ფონდების სახსართა გამოყენების გეგმების განსახილველად და ამ გეგმების აღსრულებისათვის თვალყურის სადევნებლად—ამიერკავკასიის კოლექტიურ მეურნეობათა საბჭოსთან არსდება განსაკუთრებული კომიტეტი ამიერკავკასიის კოლექტიურ მეურნეობათა საბჭოს წარმომადგენლის თანაჯდომარეობით და ა/კფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიისა, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის კავშირთა კავშირისა, ა/კფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა, ა/კფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატისა, ამიერკავკასიის სასოფლო-სამეურნეო ბანკისა, და სამომხმარებლო კოოპერაციების ამიერკავკასიის კავშირის თითო წარმომადგენლისა და „სახალხო კვების“ სააქციო საზოგადოების რწმუნებულის შედგენილობით.

8. რესპუბლიკანურ სასოფლო-სამეურნეო ბანკებში თავმოყრილ სახსართა განკარგულება დაეკისრება რესპუბლიკანურ კოლექტიურ მეურნეობათა ცენტრებთან მოწყობილ კომიტეტებს შემდეგი დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების წარმომადგენელთა (თითო) შედგენილობით: კოლექტიურ მეურნეობათა რესპუბლიკანური ცენტრისა, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის რესპუბლიკანური კავშირისა, რესპუბლიკანური მიწათმოქმედებისა, ფინანსთა, განათლებისა და ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატებისა, სამომხმარებლო და სარეწაო კოოპერაციის რესპუბლიკანური კავშირებისა და აგრეთვე „სახალხო კვების“ სააქციო საზოგადოების რწმუნებულისა.

რესპუბლიკანური კომიტეტი განიხილავს და დაამტკიცებს სახსართა გამოყენების გეგმას, გადასწყვეტს ცალკეული კოლექტიური მეურნეობებისათვის

სესხის მიცემას, თვალყურს ადევნებს სესხის სათანადოდ გამოყენებას და კონტროლს გაუწევს სათანადო რესპუბლიკანურ სასოფლო-სამეურნეო ბანკში ფონდის სახსართა ტრიალს და აღნუსხვას.

9. ფონდებიდან სესხი გაიცემა დიდროვანი კოლექტიური მეურნეობების განცხადებისამებრ მე 5 მუხლში აღნიშნულ დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწყობისათვის—ა/კფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მიერ დამტკიცებული კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობის გეგმის შესაბამისად.

ეს სესხი გაიცემა იმ პირობით, უკეთუ ამა თუ იმ დაწესებულების მშენებლობასა და გაწყობაში კოლექტიური მეურნეობა მონაწილეობას იღებს თავისი სახსარით არა ნაკლებ ვიდრე მშენებლობის და გაწყობის საერთო ღირებულობის ოცდაათი პროცენტის რაოდენობით.

10. კაპიტალური მშენებლობისათვის სესხი გაიცემა ოცდახუთი წლის ვადით; ამასთანავე, სესხის გადახდა დაწყებულ უნდა იქნეს მესამე წლიდან.

11. ცალკეულ შემთხვევაში რესპუბლიკანური ფონდის სახსარიდან შეიძლება გაიცეს უკუდაუბრუნებელი დახმარება დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობაში საბავშვო დაწესებულებისა, კლუბისა, ქოხ-სამკითხველოს და ბიბლიოთეკის მშენებლობისა და გაწყობისათვის.

12. კაპიტალური მშენებლობისა და გაწყობისათვის გაცემულ სესხზე სარგებელი გადახდევინებულ უნდა იქნეს არა უმეტეს ორი პროცენტისა წლიურად.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

73. ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო მრეწველობისა და ელექტრომეურნეობის გრძელვადიანი დაკრედიტებისა და უკუდაუბრუნებელი დაფინანსების წესის ძირითად დებულებათა 1-ლი მუხლის შეცვლის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. იანვრის 16-ის დადგენილების შესაბამისად—„ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო მრეწველობის და ელექტრომეურნეობის გრძელვადიანი დაკრედიტებისა და უკუდაუბრუნებელი დაფინანსების წესის 1929 წ. ივლისის 25-ის ძირითად დებულებათა 1-ლი მუხლი (ა/კფსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-19 №-ი, მუხ. 172) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 1. ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო მრეწველობისა და ელექტრომეურნეობის გრძელვადიან დაკრედიტებას, საამისოდ საჭირო სახსარის შეგროვებას და აგრეთვე აღნიშნული მრეწველობისა და ელექტრომეურ-

ნეობის დაფინანსებას უკუდაუბრუნებელი საბიუჯეტო ასიგნებიდან აწარმოებენ ადგილობრივი კომუნალური ბანკები. ნაწილი ამ ბანკების მიერ შეგროვილი სახსარისა, რაც საშენი მასალების ადგილობრივი მრეწველობისათვის არის დანიშნული, გადაეცემა გრძელვადიანი დაკრედიტების ბანკს. ამ ბანკის მიერ აღნიშნული სახსარის ხარჯზე საშენი მასალების ადგილობრივი მრეწველობის გრძელვადიანი დაკრედიტებისა და უკუდაუბრუნებელი დაფინანსების წესი განისაზღვრება განსაკუთრებულად“.

1-ლი მუხლის შენიშვნა დატოვებულ იქნეს წინანდელი რედაქციით.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 15.

ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 76 №-ში 1930 წ. მარტის 24-ს.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

74. მემკვიდრეობის წესით გადასული ქონების გადასახადის დებულების დამატების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

ა. ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. ივლისის 22-ს დამტკიცებული „მემკვიდრეობისა და გაჩუქების წესით გადასული ქონების გადასახადის დებულების“ მე-11 მუხლის (ა/კსფსრ კან. კრ. მე-14 №-ი, მუხ. 111) დაემატოს „ე“ პუნქტი შემდეგი შინაარსისა:

„ე) ის ანაბარები, რაც შეტანილია საკრედიტო დაწესებულებაში შესანახად და რაც შეიცავს სესხთა ობლიგაციებს, მთავრობის მიერ გარანტირებულ სესხთა ობლიგაციებს, აგრეთვე მოსკოვის საგუბერნიო აღმასრულებელი კომიტეტის შინაგანი მომგებიანი სესხის ობლიგაციებს“ (სსრკ კან. კრ. 1929 წლის მე-20 №-ი, მუხ. 175).

ბ. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების მთავრობათ—შეიტანონ თავიანთ კანონმდებლობაში ის ცვლილებანი, რაც გამოინარეობს სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. იანვრის 16-ის დადგენილებიდან—საკრედიტო დაწესებულებაში სესხთა ობლიგაციებად შეტანილი ანაბარების თაობაზე განკარგულების მოხდენისა სიკვდილის საშემთხვეოდ და ამ ანაბარებზე მემკვიდრეობის წესის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
 კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
 თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
 კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 15.
 ტფილისი—სასახლე.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

75. ა/კსფსრ რკინის გზების ბუფეტებში და სარკინისგზო ლიანდაგის ახლო მაგარი სასმელების გაყიდვის აკრძალვის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. აკრძალოს ა/კსფსრ-ში რკინის გზების სადგურების ბუფეტებში და ფარულულებში მაგარი სასმელების გაყიდვა.

შენიშვნა. ნებადართულია გაყიდვა ღვინისა სიმაგრით 14 გრადუსამდე და ლუდისა.

2. მიენდოს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების მთავრობათ წინადადება მისცენ სათანადო აღმასრულებელ კომიტეტებს—აკრძალონ მაგარი სასმელების გაყიდვა, გარდა ღვინისა სიმაგრით 14 გრადუსამდე, რკინის გზების ლიანდაგის ახლო მდებარე ყველა პუნქტში ისეთ მანძილზე, რასაც განსაზღვრავენ თვით აღმასრულებელი კომიტეტები ადგილობრივი პირობების მიხედვით.

3. ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წ. მარტის 14-ის დადგენილება „ამიერკავკასიის რკინის გზების ლიანდაგის ახლო სპირტის სასმელების ვაჭრობის შესახებ“ (ა/კფსრ კან. კრ. 1923 წ. მე-4 №-ი, მუხ. 45) გაუქმებულ იქნეს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 15.

ტფილისი-სასახლე.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

76. ფედერატიული და რესპუბლიკანური მნიშვნელობის სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა ქონების სხვა სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთათვის სასყიდლით და უსასყიდლოდ გადაცემის წესის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1926 წ. ივნისის 11-ის დადგენილების 1-ლ მუხლში (სსრკ კან. კრ. 1926 წ. 42 №-ი, მუხ. 305) ჩამოთვლილი ქონება, რაც ა/კფსრ ერთიან სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ დაწესებულებათა და საწარმოთა გამგებლობაშია, შეიძლება გადაიცეს სხვა სახელმწიფო დაწესებულებისა და საწარმოს გამგებლობაში სასყიდლით ან უსასყიდლოდ შემდეგი წესით:

ა) უკეთუ ქონება იმავე უწყების დაწესებულებას ან საწარმოს გადაეცემა — უწყების ხელმძღვანელის ნებართვით;

ბ) უკეთუ ქონება გადაეცემა ისეთ დაწესებულებას ან საწარმოს, რომელიც ამა თუ იმ უწყების შედგენილობაში არ შედის, თანხის რაოდენობით 100 ათას მანეთამდე — უწყების ხელმძღვანელის ნებართვით;

გ) უკეთუ ქონება გადაეცემა ისეთ ფედერატიულ ან რესპუბლიკანურ დაწესებულებას თუ საწარმოს, რომელიც ამა თუ იმ უწყების შედგენილობაში არ

შედის, თანხის რაოდენობით 100 ათას მან. მეტისა—უწყების ხელმძღვანელისა და ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის საერთო ნებართვით;

დ) უკეთუ ქონება გადაეცემა ადგილობრივ დაწესებულებას ან საწარმოს:

ა) თანხის რაოდენობით 100 ათას მან. მეტისა, ხოლო არა უმეტეს 2 მილიონი მანეთისა—უწყების ხელმძღვანელისა და ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის საერთო ნებართვით;

ბ) თანხის რაოდენობით 2 მილიონ მან. მეტისა—ა/კსფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს ნებართვით.

2. ა/კსფსრ ბიუჯეტზე მყოფი დაწესებულებისა და საწარმოს მიერ სხვა სახელმწიფო დაწესებულებისა და საწარმოსათვის ისეთი ქონების გადაცემის წესი, რაც მოხსენებული არ არის სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისარიატის საბჭოს 1926 წ. ივნისის 11-ის დადგენილების 1-ლ მუხლში, განისაზღვრება თვითთული უწყებისათვის მისი ხელმძღვანელის მიერ—ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით.

3. სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისარიატის საბჭოს 1926 წ. ივნისის 11-ის დადგენილების 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილი ქონება, რაც კომერციული (სამყურნეო) ანგარიშის პრინციპზე მოქმედი ფედერატიული და რესპუბლიკანური მნიშვნელობის სახელმწიფო საწარმოთა გამგებლობაშია, შეიძლება გადაეცეს სხვა სახელმწიფო საწარმოს და დაწესებულებას შემდეგი წესით:

ა) საწარმოს გამგებობის მიერ—უსასყიდლოდ, იმ დაწესებულების ნებართვით, რომლის გამგებლობაშიაც ფონდია. ხოლო მოძველებული ან უვარგისი ქონება—დამოუკიდებლად;

ბ) იმ დაწესებულების მიერ, რომლის გამგებლობაშიაც საწარმოა, —სასყიდლოდ ან უსასყიდლოდ, რისთვისაც დაცულ უნდა იქნეს სპეციალური კანონებით დადგენილი წესი საწარმოსათვის ქონების ჩამორთმევის შესახებ.

უკეთუ გადასაცემი ქონების ღირებულება,—გარდა იმ ქონებისა, რამაც დაჰკარგა თავისი წარმოებითი მნიშვნელობა,—2 მილიონ. მან. აღემატება და თანაც ქონება სხვა უწყების ფედერატიულ ან რესპუბლიკანურ საწარმოს თუ დაწესებულებას გადაეცემა, ეს გადაცემა უნდა მოხდეს ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით.

ხოლო, უკეთუ ზემოაღნიშნული ქონება, რომელიც 2 მილ. მანეთ. მეტი ღირებულებისაა, გადაეცემა ადგილობრივ საწარმოს ან დაწესებულებას, ასეთი გადაცემისათვის საჭიროა ა/კსფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს ნებართვა.

4. ამა დადგენილების წესისამებრ გადასაცემ ქონებას გადამცემი დაწესებულება თუ საწარმო შეუდგენს აწერილობას და შეაფასებს იმ წესების თანახმად, რასაც დამტკიცებს ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატი—ა/კსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან შეთანხმებით.

5. სხვა სახელმწიფო დაწესებულებისა და საწარმოს გამგებლობაში ისეთი ქონების გადაცემის წესი, რაც ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფი სახელმწიფო დაწესებულებისა და აგრეთვე ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო საწარმოს გამგებლობაშია, განისაზღვრება ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კანონმდებლობით.

6. დადგენილება ესე არა ვრცელდება სახელმწიფო დაწესებულებისა თუ საწარმოს მიერ სახელმწიფო სააქციო საზოგადოებისათვის მისი აქციების სასყიდლად ქონების გადაცემაზე.

აღნიშნული გადაცემა მოწესრიგდება სააქციო საზოგადოებათა დებულებით.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე შ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზალიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 15.
ტფილისი-სასახლე.

დადგენილება № 231 ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

77. ა/კსფსრ-ში სამშენებლო კონტროლის ორგანოების მიერ გადასახდევინებელ სამშენებლო გამოსაღებთა წესების დამტკიცების შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:
დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი წესები ა/კსფსრ-ში სამშენებლო კონტროლის ორგანოების მიერ გადასახდევინებელ სამშენებლო გამოსაღებთა შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზალიანი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის თანამდ. დროებ. აღმ. ა. ბანოვიჩი.

1930 წ. მარტის 18.
ტფილისი—სასახლე.

წესები ა/კსფსრ-ში სამშენებლო კონტროლის ორგანოების მიერ გადასახდებინებელ სამშენებლო გამოცდებითა შესახებ.

ამიერკავკასიის სამშენებლო-სატექნიკო კომიტეტი, ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სამშენებლო-სატექნიკო კომიტეტები და სამშენებლო კონტროლის ადგილობრივი ორგანოები სასყიდელს პროექტებისა და ხარჯთაღრიცხვების განსახილველად წარმოებული მუშაობისა, აგრეთვე ქვემოლ ჩამოთვლილი სხვა მუშაობისათვის ახდენებენ შემდეგ საფუძველზე:

§ 1. ბინათმშენებლობის ახალ სამუშაოთა პროექტებისა და საცხოვრებელი შენობების კაპიტალური რემონტის სამუშაოთა პროექტების განხილვისათვის სასყიდელი გადახდებიერებულ უნდა იქნეს შემდეგი შკალის მიხედვით:

კატეგორია	როცა სამუშაო ღირს		გ ა ნ ხ ი ლ ვ ა	
			შესათანხმებლად	დასამტკიცებლად
1		3.000 მან.-დე	12 მან.	15 მან.
2	3.000 მან.-დან	5.000 „	12 მ.-დან 19 მ.-დე	15 მ.-დან 24 მ.-დე
3	5.000 „	10.000 „	19 „ 37 „	24 „ 45 „
4	10.000 „	50.000 „	37 „ 150 „	45 „ 180 „
5	50.000 „	200.000 „	150 „ 325 „	180 „ 390 „
6	200.000 „	600.000 „	325 „ 570 „	390 „ 680 „
7	600.000 „	1.000.000 „	570 „ 665 „	680 „ 750 „
8	1.000.000 „	2.000.000 „	625 „ 760 „	750 „ 900 „
9		2.000.000 მან. მეტი	0,038%	0,045%

§ 2. სხვა სახის მშენებლობის ახალ სამუშაოთა პროექტებისა და კაპიტალური რემონტის სამუშაოთა პროექტების განხილვისათვის სასყიდელი ქვემოლდეგნო შკალის მიხედვით გადაჰხდებათ შემდეგი კატეგორიის ორგანოებს, რომელნიც მშენებლობას აწარმოებენ:

- ა. სახელმწიფო ან ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფ ორგანოებს.
- ბ. სამეურნეო ბიუჯეტზე მყოფ სახელმწიფო ორგანოთ და საწარმოთ, სახელმწიფო და შერეულ სააქციო საზოგადოებათ, საპაიო ამხანაგობათ და აგრეთვე კოოპერატიულ და სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციათ.
- გ. კერძო პირთ, კერძო სააქციო საზოგადოებათ, ამხანაგობათ და საწარმოთ:

კატეგორია	სამუშაოთა ღირებულება	ა		ბ		გ	
		გ ა ნ ხ ი ლ ვ ა		გ ა ნ ხ ი ლ ვ ა		შეთანხმება	დამტკიცება
		შესათანხმებლად	დასამტკიცებლად	შესათანხმებლად	დასამტკიცებლად		
1	3.000 მან.-დე	18 მან.-დე	21 მან.-დე	21 მან.-დე	24 მან.-დე	36 მან.	40 მან.
2	3000 მ.-დან 5000 მ.-დე	18 მ.-დან 25 მ.-დე	21 მ.-დან 30 მ.-დე	21 მ.-დან 30 მ. დე	24 მ.-დან 37 მ.-დე	36 მ.-დან 50 მ.-დე	40 მ.-დან 60 მ.-დე
3	5000 „ 10000 „	25 „ 55 „	30 „ 65 „	31 „ 67 „	37 „ 80 „	50 „ 110 „	60 „ 130 „
4	10000 „ 50000 „	55 „ 205 „	65 „ 245 „	67 „ 260 „	80 „ 305 „	110 „ 410 „	130 „ 490 „
5	50000 „ 200000 „	205 „ 435 „	245 „ 520 „	260 „ 545 „	305 „ 650 „	410 „ 870 „	490 „ 1040 „
6	200000 „ 600000 „	435 „ 740 „	520 „ 885 „	545 „ 930 „	650 „ 1105 „	870 „ 1480 „	1040 „ 1770 „
7	600000 „1000000 „	740 „ 835 „	885 „ 1000 „	930 „ 1040 „	1105 „ 1245 „	1480 „ 1670 „	1770 „ 2000 „
8	1000000 „2000000 „	835 „ 1000 „	1000 „ 1200 „	1040 „ 1260 „	1245 „ 1500 „	1670 „ 2000 „	2000 „ 2400 „
9	2000000 მან. ზეტო	0,05%	0,06%	0,063%	0,075%	0,10%	0,12%

§ 3. სამუშაოთა ღირებულების გამოანგარიშება სწარმოებს წარდგენილი ხარჯთაღრიცხვის მიხედვით; უკეთეს ექვე აღიძვრის ხარჯთაღრიცხვის სისწორის თაობაზე ან იგი სრულიად წარდგენილი არ იქნება, ღირებულება გამოიანგარიშება გადიდრბონებული მზომების მიხედვით.

§ 4. დასახლებული ადგილების დაგეგმვისა და გარდაგეგმვის პროექტების განხილვისათვის გადახდევინებულ უნდა იქნეს:

უ ა რ თ ო ბ ი	გ ა ნ ხ ი ლ ვ ა	
	შესათანხმებლად	დასამტკიცებლად
10 ჰექტ.	50 მან.	100 მან.
10-დან. 50 ჰექტ.-მდე	50-დან 100-მან-დე	100-დან 200 მან.-დე
50 „ 100 „	100 „ 150 „	200 „ 300 „
100 „ 500 „	150 „ 250 „	300 „ 500 „
500 „ 1000 „	250 „ 300 „	500 „ 600 „
1000 „ 2000 „	300 „ 500 „	600 „ 1000 „
2.000 მეტრ:	თვით. ჰექტარზე 25 კაპ.	თვით. ჰექტარზე 50 კაპ.

შენიშვნა. დასახლებული ადგილების დაგეგმვის იმ პროექტზე, რაც სხვა პროექტის შემადგენელი ნაწილია, განსაკუთრებული გამოსაღები, გარდა 1-ლ და მე-2 §-ში აღნიშნული გამოსაღებისა, გადახდევინებულ არ უნდა იქნეს.

§ 5. 1-ლ, მე-2 და მე-4 §§-ში აღნიშნული რაოდენობა გამოსაღებისა პროექტების შესათანხმებლად გადახდევინებულ უნდა იქნეს ნახევარი რაოდენობით:

ა) უკეთეს შესათანხმებლად წარდგენილია საესკიზო პროექტი;

ბ) უკეთეს შეთანხმების შემდეგ პროექტი უნდა განიხილოს სამშენებლო კონტროლის ზემდგომმა ორგანომ. (სამშ. კომ.).

უკეთეს შეთანხმებას აწარმოებს სამშენებლო კონტროლის იგივე ორგანო, რომელმაც უნდა დამტკიცოს უწყებელი პროექტი,—გამოსაღები შეთანხმებისათვის (ალკე არ უნდა იქნეს გადახდევინებული).

§ 6. პროექტის ხელმეორედ განხილვის დროს აღნიშნული გამოსაღების გადახდევინება სწარმოებს შემდეგ საფუძველზე:

ა) უკეთეს პროექტი პირველად უარყოფილ იქნა (არ იყო შეთანხმებული ან დამტკიცებული) ფორმალური მიზეზების გამო, შინაარსობრივ განუხილველად, და, შენიშნულ ფორმალურ ნაკლთა აცილების შემდეგ, პროექტი კვლავ იქნა გან-

სახილველად წარდგენილი, გამოსაღები ხელმეორედ გადახდევინებულ არ უნდა იქნეს;

ბ) უკეთეს პროექტი უარყოფილ იქნა შინაარსობრივ ნაკლთა გამო, მისი ხელმეორედ განხილვის დროს გამოსაღები ხელმეორედ გადახდევინებულ უნდა იქნეს მხოლოდ ნახევარი რაოდენობით და ისიც ისეთ შემთხვევაში, ვინცოცაა პროექტს დასჭირდა გადამუშავება არა ნაკლებ, ვიდრე 50⁰/₀-ით.

შენიშვნა. დადგენილებაში პროექტის უარყოფის თაობაზე აღნიშნულ უნდა იქნეს საჭირო გადამუშავების ოდენობა (50⁰/₀-ზე ნაკლები თუ მეტი); ამასთანავე, კერძოდ, უკეთეს შეცვლილია გენერალური გეგმა, შენობის აგებმის მეთოდის შეცვლით ან კონსტრუქციის შეცვლით, იმდენად, რომ საჭიროა მძღვანებელი კონსტრუქციების გარდაანგარიშება, პროექტი გადამუშავებულად ითვლება 50⁰/₀-ზე მეტი რაოდენობით.

გ) უკეთეს პროექტი იხლვება ხელმეორედ იმის გამო, რომ მუშაობა დაწყებულ არ იქნა ერთი წლის ვადაზე დამტკიცების შემდეგ, გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს ნახევარი რაოდენობით.

§ 7. ტიპობითი პროექტის დამტკიცებისათვის 1 და 2 §§-ში აღნიშნული გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს ერთი-სამად.

ისეთი პროექტის შეთანხმებისა და დამტკიცებისათვის, რომელშიაც ყველა ნაგებობა პროექტირებულია სათანადოდ დამტკიცებული ტიპობითი პროექტის მიხედვით, გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს ნახევარი რაოდენობით.

§ 8. უკეთეს პროექტი სამშენებლო-სატექნიკო კომიტეტებს ან სამშენებლო კონტროლის ორგანოებს ექსპერტიზისათვის გადაეცემათ, გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს 1, 2 და 4 §§-ში აღნიშნული რაოდენობით, როგორც დამტკიცებისათვის.

§ 9. ზემოაღნიშნულ სამუშაოთა მოცულობაში შედის მხოლოდ წარდგენილ გამოანგარიშებათა საერთო გადასინჯვა და ამორჩევითი შემოწმება. უკეთეს პროექტის წარმდგენ ორგანოს ესაჭიროება გამოანგარიშებათა მთლიანი შემოწმება, მან ასეთი შემოწმებისათვის სასყიდელი უნდა გადაიხადოს ცალკე, გამოანგარიშებათა რვეულის თვითეული გვერდის მიხედვით:

ა) სახელმწიფო დაწესებულებამ, კოოპერატიულმა და სხვა საზოგადოებრივმა ორგანიზაციამ—ხუთ-ხუთი მან, ხოლო არა ნაკლებ ხუთმეტი მანეთისა თვითეული შემოწმებისათვის;

ბ) კერძო პირმა, საზოგადოებამ და საწარმომ—ათ-ათი მან., ხოლო არა ნაკლებ ოცი მანეთისა თვითეული შემოწმებისათვის.

§ 10. წარმოებითი ხარჯთაღრიცხვების თაობაზე დასკვნის მიცემისათვის გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს შემდეგი შკალის მიხედვით (გვ. 206):

საპროცენტო	სამუშაოთა ღირებულება	ბინათმშენებლობა	სხვა სახის მშენებლობა		
		მეალნაგეთა ყველა კატეგორიისათვის	საზ. და ადგილ. ბიუჯეტზე მყოფი ორგანიზაციისათვის	სამეურნეო ორგან., კოოპერაციისა და საზ. დაწესებულ.	კერძო პირთა და დაწესებულებათ.
1	3.000 მანეთამდე	6 მან.	9 მან.	12 მან.	18 მან.
2	3000 მ.-დან 5000 მ.-დე	6-დან 10-მ-დე	9-დან 15 მ-დე	12-დან 20 მ.-დე	18-დან 30 მ.-დე
3	5000 „ 10000 „	10 „ 25 „	15 „ 35 „	20 „ 45 „	30 „ 70 „
4	10000 „ 50000 „	25 „ 85 „	35 „ 115 „	45 „ 145 „	70 „ 230 „
5	50000 „ 200000 „	85 „ 140 „	115 „ 190 „	145 „ 235 „	230 „ 380 „
6	200000 „ 600000 „	140 „ 220 „	190 „ 290 „	235 „ 360 „	380 „ 580 „
7	600000 „ 1000000 „	220 „ 250 „	290 „ 350 „	360 „ 450 „	580 „ 700 „
8	1000000-დან	0,025%	0,035%	0,045%	0,07%

§ 11. უკეთუ დასკვნა გამოსატანია საორიენტურო ხარჯთაღრიცხვის თაობაზე (რაც ვადიდრონებულ მზომების მიხედვით არის შედგენილი), გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს მე-10 §-ში აღნიშნული გამოსაღების ნახევარი რაოდენობით.

§ 12. დასკვნა ხარჯთაღრიცხვების თაობაზე გამოიტანება წარდგენილი მასალების საერთო განხილვისა და ამორჩევითი შემოწმების მიხედვით. უკუთუ ხარჯთაღრიცხვის წარმდგენ ორგანოს ესაჭიროება სახარჯთაღრიცხო გამოანგარიშებათა მთლიანი შემოწმება, ამისათვის მან სასყიდელი უნდა გადაიხადოს ერთი-ორად ჩვეულებრივ დასკვნასთან შედარებით.

§ 13. სამშენებლო სამუშაოთა საწარმოებლად ნებართვის მიცემისათვის გამოსაღები გადახდევინებულ არ უნდა იქნეს.

§ 14. სამშენებლო კონტროლის ადგილობრივი ორგანოების მიერ ახლად აშენებულ ან კაპიტალურად გადაკეთებულ შენობათა და ნაგებობათა ტექნიკური დათვალიერებისათვის, ამ შენობათა და ნაგებობათა ექსპლოატაციის დაწყების მიზნით, გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს შემდეგი რაოდენობით, რაც დამოკიდებულია შენობის თუ ნაგებობის სრულ ღირებულებაზე და ექსპლოატაციის განმახორციელებელი ორგანოს კატეგორიაზე:

როცა შენობა თუ ნაგებობა ღირს	სახელმწ. თუ ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფი ორგანოები	სამეურნ. ორგანოები, კოოპერაცია და საზოგადოებრი. დაწესებ.	კერძო პირნი, საზოგადოებანი და საწარმონი
20000-მან.-დე	10 მან.	15 მან.	30 მან.
100000-მან.-დე	20 „	30 „	60 „
300000-მან.-დე	40 „	60 „	120 „
300000 მან. მეტი	50 „	75 „	150 „

§ 15. სახელმწიფო და სამეურნეო ორგანოებისა, სასამართლო ორგანოებისა, აგრეთვე საზოგადოებრივი ორგანოების გაწვევით ადგილობრივ ტექნიკური დათვალიერებისა (მე-14 §-ში აღნიშნული დათვალიერების გარდა) და ტექნიკური ექსპერტიზის წარმოებისათვის და ვაჭრობის ჩატარებაში მონაწილეობისათვის გადახდევინებულ უნდა იქნეს განცხადების მიღებასთან ერთად ათ-ათი მან. თვითიული გაწვევისათვის.

უკეთუ სამშენებლო კონტროლის ორგანოს მიერ წარგზავნილი წარმომადგენელი დათვალიერებისა, ექსპერტიზისა ან ვაჭრობის წარმოების ადგილას ერთ საათზე მეტ ხანს იქნა გაჩერებული, დამატებით გადახდევინებულ უნდა იქნეს ხუთ-ხუთი მან. თვითიული ზედმეტი საათისათვის (არასრული საათების ჩათვლითაც), ხოლო არა უმეტეს ოცდაათი მანეთისა სამუშაო დღისთვის; ეს გამოსაღები შეტანილ უნდა იქნეს დათვალიერებისა თუ ექსპერტიზის აქტის მიღებამდე ან სავაჭრო ფურცელზე ხელმოწერამდე.

აღნიშნულ სამუშაოთა წარმოებისათვის კერძო პირისა, საზოგადოებისა და საწარმოს მიწვევით აღნიშნული გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს ერთი-და-ნახევარი რაოდენობით.

შენიშვნა 1. ექსპერტის მოვალეობას არ შეადგენს დაზომებისა, აწერილობისა, გამოანგარიშებისა, ხარჯთაღრიცხვებისა, ესკიზებისა და სხვ. შედგენისათვის საჭირო სამუშაოთა წარმოება. უკეთუ საჭიროა, ექსპერტის ჩვენებით, ასეთი სამუშაოების წარმოება მოხდება იმ ორგანოს განკარგულებით და სახსარით, რომელმაც მოითხოვა დათვალიერება თუ ექსპერტიზა.

შენიშვნა 2. სამშენებლო კონტროლის ადგილობრივი ორგანოების მიერ ისეთი შენობის ტექნიკური დათვალიერებისათვის, რომლის მდგომარეობაც საფრთხეს წარმოადგენს საზოგადოებრივი უშიშროებისათვის, გამოსაღები გადახდევინებულ არ უნდა იქნეს.

§ 16. უკეთუ ჩამთვლილ სამუშაოთა შესასრულებლად საჭირო იქნება, რომ სათანადო სამშენებლო-სატეხნიკო კომიტეტი ან სამშენებლო კონტროლის ორგანო თავის სამყოფელი ადგილის ფარგლებს გარედ გავიდეს, დაინტერესებულმა ორგანომ, ზემოაღნიშნული გამოსაღების გარდა, უნდა გაიღოს დამატებითი ხარჯები წარვლინებათა შესახებ მომქმედი წესების მიხედვით.

§ 17. ნახაზებისა, გამოანგარიშებებისა და ტექნიკური დოკუმენტების ასლების დამოწმებისათვის სახელმწიფო და სამეურნეო ორგანოებს, კოოპერატიულ და საზოგადოებრივ ორგანოებს გადაჰხდებათ თითო მან. ტექსტის თითო გვერდისა ან ნახაზის თითო ფორმატისათვის, ხოლო არა ნაკლებ სამი მანეთისა თითო დამოწმებისათვის. ასეთივე გამოსაღები კერძო პირს და ორგანიზაციას გადაჰხდება ერთი-ორად.

შენიშვნა. ნახაზებისა და ტექნიკური დოკუმენტების ასლებს სამშენებლო კონტროლის ორგანო დაამოწმებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ ეს ნახაზები და დოკუმენტები მასთან არის საწარმოებლად.

§ 18. ისეთი სამუშაოს შესრულებისათვის, რაც ამა წესებით გათვალისწინებული არ არის, გამოსაღების რაოდენობა განისაზღვრება დაინტერესებულ ორგანოსა და სამშენებლო კონტროლის სათანადო ორგანოს ერთიერთმანეთთან შეთანხმებით.

§ 19. სამშენებლო-სატეხნიკო კომიტეტები და სამშენებლო კონტროლის ადგილობრივი ორგანოები შეუდგებიან ამა წესებში ჩამოთვლილ სამუშაოთა შესრულებას მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მიღებული იქნება ცნობა სათანადო გამოსაღების შეტანის შესახებ.

უკეთუ გამოსაღების ზედმიწევნითი თანხის განსაზღვრა შეუძლებელია სამუშაოთა შესრულებამდე (მაგ. § 15), მუშაობის დაწყებამდე გამოსაღები შეიტანება წინასწარი სავარაუდო გამოანგარიშების მიხედვით, იმ პირობით, რომ გამოსაღების სრულად გამორკვევისათანავე დანაკლისი თანხა დამატებით იქნეს შეტანილი.

§ 20. ამიერკავკასიის სამშენებლო-სატეხნიკო კომიტეტისა და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სამშენებლო-სატეხნიკო კომიტეტების

ხვედრი გამოსაღები შეიტანება ამ სამშენებლო-სატეხნიკო კომიტეტების სპეციალურ სახსარში და იხარჯება მარტოდენ მათი მოქმედების განვითარებისათვის. სხვა საკიროებაზე ამ გამოსაღებით შემოსული სახსარის მიქცევა არ შეიძლება.

§ 21. გამოსაღები სამშენებლო კონტროლის ადგილობრივი ორგანოების მიერ შესრულებული სამუშაოებისათვის შედის სათანადო ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და აღმასრულებელი კომიტეტის სპეციალურ სახსარში და იხარჯება მარტოდენ სამშენებლო კონტროლის ორგანოების მოქმედების განვითარებისათვის. სხვა საკიროებაზე ამ გამოსაღებით შემოსული სახსარის მიქცევა არ შეიძლება.

§ 22. ზემოაღნიშნული გამოსაღებით შემოსული სახსარის ხარჯვის წესი განისაზღვრება ა/კფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მიერ 1928 წ. ივნისის 7-ს დამტკიცებული განსაკუთრებული ინსტრუქციით.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და აკფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

78. ა/კფსრ-ისა და მის შედგენილობაში მემავალი რესპუბლიკების სახელმწიფო და საზოგადოებრივ გამომცემლობათა დებულების დამტკიცების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. დამტკიცებულ იქნეს დებულება ა/კფსრ-ისა და მის შედგენილობაში მემავალი რესპუბლიკების სახელმწიფო და საზოგადოებრივ გამომცემლობათა შესახებ.

2. იმ გამომცემლობათა წესდებანი, რომლებზედაც ვრცელდება 1-ლ მუხლში აღნიშნული დებულება და რომელნიც დამტკიცებულ არიან ამა დადგენილების სამოქმედოდ შემოღებამდე, შეთანხმებულ უნდა იქნენ ხსენებულ დებულებასთან სამი თვის ვადაზე მისი გამოქვეყნების დღიდან.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 28.

ტფილისი-სასახლე.

დებულება ა/კსფსრ-ისა და მის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახელმწიფო და საზოგადოებრივ გამომცემლობათა შესახებ.

პ ა რ ი I.

ზოგადი დებულებანი.

1. დებულება ესე ვრცელდება იმ გამომცემლობებზე, სააქციო გამომცემლობათა გარდა (მუხ. 2), რომლებსაც მოაწყობენ ა/კსფსრ-ისა და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახელმწიფო ორგანოები და აგრეთვე საზოგადოებრივი (პარტიული, პროფესიონალური, კოოპერატიული და სხვ.) ორგანიზაციები გაზეთებისა, ჟურნალებისა, წიგნებისა და ბეჭდვითი სიტყვის სხვა ნაწარმოებთა გამოსაცემად და გასაფრცვლებლად, და რომლებიც მოქმედობენ სამეურნეო ანგარიშის პრინციპზე, იურიდიული პირის უფლებებით.

2. სააქციო საზოგადოების (საპაიო აშხანაგობის) სახით მოწყობილი სახელმწიფო და საზოგადოებრივი გამომცემლობანი ექვემდებარებიან სააქციო საზოგადოებათათვის არსებულ კანონმდებლობას (სსრკ კან. კრ. 1927 წ. 49 №-ი, მუხ. 500 და ა/კსფსრ კან. კრ. 1928 წ. მე-3 №-ი, მუხ. 37), იმ გამოთვლით, რომ მათ შეეფარდებათ ამა დებულების 3, 7, 8, 10, 12, 16, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36 და 38 მუხლები და 39 მუხლის მეორე ნაწილი.

3. 1-ლი და მე-2 მუხლების თანახმად მოწყობილი გამომცემლობანი მოქმედობენ განსაკუთრებული წესდებების საფუძველზე, რომლებიც დამტკიცდება ამა დებულების მე-II კარით განსაზღვრული წესისამებრ. გამომცემლობანი არიან მათ წესდებებში აღნიშნული ორგანოების ან ორგანიზაციების გამგებლობაში, შეადგენენ ყველა თავიანთი წარმოებითი და სავაჭრო საწარმოთი ერთიან დამოუკიდებელ სამეურნეო ერთეულს და მოქმედობენ იმ სავეგმო დავალებათა შესაბამისად, რასაც დაამტკიცებენ აღნიშნული ორგანოები ან ორგანიზაციები— ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტთან და გამომცემლობათა მოქმედების იდეოლოგიური მხარის მომწესრიგებელ ორგანოებთან შეთანხმებით.

4. გამომცემლობა იქნეს იურიდიული პირის უფლებათ დღიდან მისი რეგისტრაციისა სავაჭრო რეესტრში.

5. გამომცემლობა თავის ვალდებულებათათვის პასუხს აგებს მხოლოდ იმ თავისი კუთვნილი ქონებით, რომელზედაც, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, შეიძლება მიიქცეს გადახდევინება.

საერთო-სახელმწიფო ხაზინა და სათანადო საზოგადოებრივი ორგანიზაციები გამომცემლობის ვალებისათვის პასუხს არ აგებენ. გამომცემლობა პასუხს არ აგებს სახელმწიფოს და სათანადო საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ვალებისათვის.

6. ის ტერიტორია, რომელზედაც გამომცემლობას უფლება აქვს გახსნას განყოფილება, კონტორა, საწყობი, სააგენტო და მალაზია, განისაზღვრება მისი წესდებით. საგარეო ვაჭრობაში გამომცემლობანი მონაწილეობას იღებენ სათანადო კანონებით დადგენილი წესისამებრ.

7. 1-ლ მუხლში აღნიშნული ამოცანების განხორციელებისათვის გამომცემლობას უფლება აქვს აწარმოოს კანონით ნებადართული ყველა საწარმოო, სადამზადებლო, სავაჭრო და საკრედიტო რეპერაცია.

წესდებით გამომცემლობას შეიძლება მიენიჭოს უფლება, 1-ლ მუხლში აღნიშნულ ამოცანებთან ერთად, აწარმოოს აგრეთვე სხვათა გამომცემებისა და საწერი ქალაქის საქონლისა, საკანცელარიო საგნებისა, თვალსაჩინო ხელსაწყო-სი და სხვ. ვაჭრობა, აგრეთვე მიენიჭოს უფლება შეასრულოს თავის სტამბაში მესამე პირთა შეკვეთით ბეჭდვითი სამუშაოები.

8. გამომცემლობის საწესდებო კაპიტალი საგაზეთო გამომცემლობისათვის უნდა იყოს არა ნაკლებ 5.000 მანეთისა, სხვა გამომცემლობათათვის—არა ნაკლებ 25.000 მანეთისა.

9. ფედერატიული, რესპუბლიკანური და ადგილობრივი მნიშვნელობის გამომცემლობებზე ითვლებიან ის გამომცემლობანი, რომელნიც არიან ფედერატიული, რესპუბლიკანური ან ადგილობრივი ორგანოების გამგებლობაში—კუთვნილებისამებრ.

კ ა რ ი II.

დაარსება და რეგისტრაცია.

10. გამომცემლობა დაარსდება ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტის ნებართვით. იმ საკითხებს, რაც გამომცემლობის დაარსების დროს კაპიტალებს ეხება, აგრეთვე საკითხებს გამომცემლობის საწესდებო კაპიტალისა და წესდების შემდგომი შეცვლის თაობაზე გადასწყვეტს იგივე კომიტეტი—ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით. ეს წესი არა ვრცელდება პარტიულ და პროფესიონალურ გამომცემლობებზე.

11. გამომცემლობის დაარსებისათვის ნებართვის მიღების შემდეგ მისი მომწყობი ფედერატიული, რესპუბლიკანური ან ადგილობრივი მნიშვნელობის დაწესებულება თუ საზოგადოებრივი ორგანიზაცია შეადგენს გამომცემლობისათვის გადასაცემი ქონების საინვენტარო აწერილობას და საინვენტარო ბალანსს და აგრეთვე გამომცემლობის წესდებას, რომელშიაც აუცილებლად უნდა აღინიშნოს:

ა) იმ დაწესებულებისა თუ საზოგადოებრივი ორგანიზაციის სახელწოდება, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა;

ბ) გამომცემლობის სახელწოდება, მისი გამგეობის სამყოფელი ადგილი და აგრეთვე გამომცემლობის შედგენილობაში შემავალი წარმოებითი ხასიათის საწარმოთა ნუსხა და მათი სამყოფელი ადგილი; სავაჭრო და სხვა დამხმარე საწარმონი წესდებაში არ აღინიშნებიან;

გ) გამომცემლობის მოქმედების სავაჭარი;

დ) გამომცემლობისათვის გადასაცემი საწესდებო კაპიტალის რაოდენობა;

ე) გამგეობის რიცხვობრივი შედგენილობა და უფლებამოსილობა.

წესდებაში შეიძლება შეტანილ იქნეს აგრეთვე სხვა დებულებებიც, რაც კანონს არ ეწინააღმდეგება.

საწესდებო კაპიტალის რაოდენობა განისაზღვრება გამომცემლობისათვის გადასაცემი ქონების შეფასების თანხით, — ამაში საერთო-სახელმწიფოებრივი თუ ადგილობრივი ბიუჯეტით გადადებული უკუდაუბრუნებელი ასსიგნებიც.

წესდებას დაერთვის საინვენტარო ბალანსი.

შენიშვნა 1. უკეთუ წესდების შედგენის მომენტისათვის შეუძლებელია საინვენტარო ბალანსის შედგენა და საწესდებო კაპიტალის ზედმიწევნით განსაზღვრა, ნებადართულია იგი წესდებაში აღინიშნოს საორიენტარო თანხით, საინვენტარო ბალანსის წარუდგენლად. ასეთ შემთხვევაში საწესდებო კაპიტალის ზედმიწევნითი რაოდენობა განსაზღვრულ და წესდებაში შეტანილ უნდა იქნეს არა უგვიანეს ორი თვის ვადისა პირველი საოპერაციო პერიოდის ბალანსის დამტკიცების დღიდან.

შენიშვნა 2. საინვენტარო აწერილობის შედგენისა და ქონების შეფასების საერთო წესი განისაზღვრება განსაკუთრებული ინსტრუქციით, რასაც დაამტკიცებს ა/კფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ა/კფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტის წარდგენით.

12. სახელმწიფო და საზოგადოებრივი გამომცემლობის წესდებას დაამტკიცებს ამ გამომცემლობის მომწყობი ფედერატიული, რესპუბლიკანური ან ადგილობრივი მნიშვნელობის დაწესებულება თუ საზოგადოებრივი ორგანიზაცია — კუთვნილებისამებრ — ა/კფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტთან შეთანხმებით.

13. წესდების დამტკიცების შემდეგ დაწესებულება თუ საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, დანიშნავს გამომცემლობის გამგეობას და გადასცემს მას განსაკუთრებული აქტით გამომცემლობის მიერ ქონებას საინვენტარო აწერილობის თანახმად (მუხ. 11).

ქონების მიღება და ჩაბარება სწარმოებს იმ დაწესებულებისა თუ საზოგადოებრივი ორგანიზაციის მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციის თანახმად, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა.

გამგეობა შეამოწმებს საინვენტარო აწერილობასა და შეუთავსებს, შეადგენს შესავალ ბალანსს და განუცხადებს სათანადო ორგანოებს მოახდინონ გამომცემლობის რეგისტრაცია სავაჭრო რეგისტრაციის კანონის თანახმად.

ფედერატიული და რესპუბლიკანური მნიშვნელობის გამომცემლობის წესდება, რეგისტრაციის შემდეგ, გამოქვეყნებულ უნდა იქნეს მისივე ხარჯით ა/კფსრ-ისა და მის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კანონთა კრებულში — შესაბამისობით.

14. უკეთუ გამომცემლობის დაარსების დროს საკიროა მიეჩინოს გამომცემლობას მიწა, ტყე, წყალი და წიაღისეულის საბადოები, ან ჩამორთმეულ იქნეს ისეთი ქონება, რაც გამომცემლობის მომწყობ დაწესებულებისა თუ საზოგადოებრივი ორგანიზაციის გამგებლობაში არ, არის, — სათანადო მოქმედება განხორციელებულ უნდა იქნეს საამისოდ დადგენილი წესის მიხედვით.

კ ა რ ი III.

გამომცემლობის მართვა-გამგებლობა.

15. იმ დაწესებულებისა თუ ორგანიზაციის კომპეტენციას, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, შეადგენს:

ა) დაამტკიცოს, მომქმედი კანონების შესაბამისად, ახალ წარმოებითი საწარმოთა მშენებლობისა და არსებულ საწარმოთა დამატებითი გაწყობის და მათივე გაწყობილობის გადაკეთების გეგმა;

ბ) ნება დართოს იმავე წესით გამგეობას (ან გამომცემლობის ერთპიროვან ხელმძღვანელს) შეიტანოს არსებითი ცვლილებანი დამტკიცებულ საწარმო-საფინანსო გეგმაში და ახალ წარმოებითი საწარმოთა მშენებლობისა და არსებულ საწარმოთა დამატებითი გაწყობისა და მათივე გაწყობილობის გადაკეთების გეგმაში („ა“ პუნ.);

გ) ნება დართოს ისეთ ნაგებობათა, შენობათა და გაწყობილობათა გასხვისება ან დავირავება, რამაც დაკარგა თავის საწარმოო მნიშვნელობა, ხოლო ისეთ ნაგებობათა შენობათა და გაწყობილობათა გამოკლებით, რაც დაძველებულია და უვარგისი; ამასთანავე, ცალკეულ შემთხვევაში დაწესებულებას, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, შეუძლიან უფლება მისცეს გამგეობას (ან გამომცემლობის ერთპიროვან ხელმძღვანელს) განახორციელოს ამა პუნქტში აღნიშნული ესა თუ ის მოქმედება მის ნებადაუთვლელად;

დ) ნება დართოს ამა თუ იმ წარმოებითი საწარმოს იჯარით გაცემა და აღება, იჯარის ვადის მიუხედავად, გარდა ისეთ საწარმოთა იჯარით აღებისა და გაცემისა არა უხანგრძლივეს, ვიდრე ხუთი წლის ვადით, რასაც გამომცემლობისათვის დამხმარე საწარმოს ხასიათი აქვს;

ე) დანიშნოს და დაითხოვოს გამომცემლობის გამგეობის წევრნი (ან გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელი და მისი მოადგილე);

ვ) დაამტკიცოს გამგეობის წარდგენილება მთავარი ბუხშალტერის დანიშნისა და დათხოვნის შესახებ;

ზ) დაამტკიცოს ინსტრუქცია გამგეობისა თუ ერთპიროვანი ხელმძღვანელისათვის და მთავარი ბუხშალტრისათვის—მომქმედი კანონებისა და გამომცემლობის წესდების საფუძველზე;

თ) დაამტკიცოს ანგარიში, ბალანსი, მოგებისა და ზარალის ანგარიში; გაანაწილოს მოგება და განსაზღვროს საშუალება გასული წლის ზარალის დასაფარად; აგრეთვე დაამტკიცოს სალიკვიდაციო ანგარიში და ბალანსი, რისთვისაც უნდა დაიცვას განსაკუთრებული კანონით დადგენილი წესი;

ი) გადასწყვიტოს საკითხები წესდებისა და საწესდებო კაპიტალის რაოდენობის შეცვლის შესახებ;

კ) ნება დართოს სარეზერვო კაპიტალისა და საწარმოს გაფართოების კაპიტალის ხარჯვა;

ლ) ნება დართოს, რათა გამომცემლობამ მონაწილეობა მიიღოს სააქციო საზოგადოებათა დაარსებაში, შეიძინოს სინდიკატებისა, სააქციო საზოგადოე-

ბებისა (საბაიო ამხანაგობებისა) და სხვა საეკო-სამრეწველო შენაერთების აქციები და პაიები, აგრეთვე მონაწილეობა მიიღოს სასინდიკატო კონვენციებში და იმ საზოგადოებებში, რომელნიც არ მისდევენ მოგების მიღებას, რამდენადაც მათი ამოცანები გამომცემლობის მიზნებს შეესაბამება;

მ) ნება დართოს, სათანადო შემთხვევაში, დადგენილი წესის დაცვით, გრძელვადიანი სესხის აღება;

ნ) მოახდინოს გამომცემლობის რევიზია და მისი მოქმედების გამოკვლევა;

16. გამომცემლობის საწარმოო-საფინანსო გეგმებს, იმ დაწესებულებისა თუ ორგანიზაციის მიერ განხილვის შემდეგ, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, დამტკიცებს ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტი.

17. გამომცემლობის გამგეობა დაინიშნება წესდებაში აღნიშნული ვადით, ხოლო არა უმეტეს, ვიდრე სამი წლით. გამგეობაში ირიცხება სამიდან ხუთ კაცამდე, თავმჯდომარისა და მისი მოადგილის ჩათვლით. ამათ გარდა, დაინიშნებიან გამგეობის წევრთა კანდიდატები არა უმეტეს ორისა. გამგეობის ნაცვლად შეიძლება დაინიშნოს გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელი და მისი მოადგილე.

კანდიდატები ეწვეიან გამგეობის წევრთა მაგიერობას, გამგეობის დადგენილებით, გამგეობის წევრთა დროებით არყოფნის შემთხვევაში.

უფლებამოსილობის ვადის გასვლამდე გამგეობის თავმჯდომარისა, მისი მოადგილისა და გამგეობის წევრის ან გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელის და მისი მოადგილის დათხოვნა იმ დაწესებულებას თუ ორგანიზაციას, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, შეუძლიან მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს გამოაშკარავდება, რომ ისინი არ შესაბამებიან მათთვის დაკისრებულ მოვალეობას.

შენიშვნა. ყველა ის დადგენილება, რაც გამგეობას ეხება, ვრცელდება,

შესაბამისობით, აგრეთვე გამომცემლობის ერთპიროვან ხელმძღვანელზე.

18. გამგეობა, იმ დაწესებულებისა თუ ორგანიზაციის საერთო ზედამხედველობით, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, დამოუკიდებლად აწარმოებს გამომცემლობის მთელ ოპერატიულ და ადმინისტრატიულ მუშაობას; იგი განაგებს მის საქმიანებს და ქონებას, სდებს კოლექტიურ ხელშეკრულებებს, აგრეთვე სდებს ყველა სხვა ვარიეტებს და ეწევა ყველა ოპერაციას, რაც გამომცემლობის გამგებლობის საგანს შეადგენს (მათ შორის — ნარდად მუშაობისა და ყიდვამიწოდების ხელშეკრულებებს), და იგი გამოითხოვოს იმ დაწესებულებისა თუ ორგანიზაციის ნებართვას, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, რაც კანონში ზედმიწევნით არის აღნიშნული.

კერძოდ, გამომცემლობის გამგეობას ან ერთპიროვან ხელმძღვანელს ნება აქვს დამოუკიდებლად გაასხვიოს მის განკარგულებაში მოქცეული ქონება, შენობა და გაწყობილობა, რაც დაძველებულია ან უვარგისი. გამომცემლობის გამგეობისა თუ ერთპიროვანი ხელმძღვანელის მოვალეობანი ზედმიწევნით განისაზღვრება გამომცემლობის წესდებაში.

19. გამომცემლობის გამგეობის თავმჯდომარე, მისი მოადგილე და წევრები ან გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელი და მისი მოადგილე მო-

ვალენი არიან მიიღონ ყოველი ღონისძიება გამომცემლობის წესდებაში აღნიშნული მიზნების განსახორციელებლად და უნდა გამოიჩინონ მზრუნველობა და წინდახედულება; ისინი პასუხს აგებენ დისციპლინარული, სისხლის სამართლისა და სამოქალაქო სამართლის წესით როგორც მათთვის მინდობილი ქონების დაცვისათვის, ისე საქმის ყაირათიანად წაყვანისათვის, მომქმედი კანონების თანახმად.

20. რათა გამგეობის გადაწყვეტილება კანონიერი იყოს, სხდომას უნდა დაესწროს წევრთა უმეტესობა, თავმჯდომარისა და მისი მოადგილის ჩათვლით. გამგეობის გადაწყვეტილება გამოიტანება დამსწრე წევრთა მარტივი უმეტესობით. უკეთუ ხმები თანასწორ გაიყო, თავმჯდომარის ხმა გადასძლევს. მიღებული დადგენილება დაუყოვნებლივ ძალაში შედის.

შენიშვნა. უკეთუ შეუთანხმებლობა მოხდა თავმჯდომარესა და გამგეობის უმეტესობას შორის, თავმჯდომარეს უფლება აქვს, პირადი პასუხისმგებლობით, განახორციელოს თავისი გადაწყვეტილება და დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს იმ დაწესებულებას თუ ორგანიზაციას, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, შეუთანხმებლობის შინაარსი და მის მიერ მიღებული ღონისძიებანი. აღნიშნულ დაწესებულებას თუ ორგანიზაციას უფლება აქვს გააუქმოს თავმჯდომარის გადაწყვეტილება.

21. გამგეობის სხდომისათვის შედგენილ უნდა იქნეს ოქმი, რომელსაც ხელს მოაწერენ თავმჯდომარე და ყველა დამსწრე წევრი გამგეობისა. გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელი თავის დადგენილებებს გამოსცემს ბრძანების ფორმით.

22. გამგეობის წევრებს შორის მოვალეობათა განაწილება მოხდება გამგეობისავე დადგენილებით.

კ ა რ ი IV.

გამომცემლობის შედგენილობაში შემავალ წარმომადგენელთა სავარგოთა მართვა - გამგებლობა.

23. გამომცემლობის შედგენილობაში შემავალ ცალკეულ წარმომადგენელთა უშუალო მართვა-გამგებლობა მიენდობა გამგეთ, რომელთაც დანიშნავს და დაითხოვს გამომცემლობის გამგეობა (ან ერთპიროვანი ხელმძღვანელი), და რომელნიც მოქმედობენ ერთპიროვნობის პრინციპზე—გამომცემლობის გამგეობის (ან ერთპიროვანი ხელმძღვანელის) მიერ განსაზღვრული უფლებამოსილობის ფარგლებში.

24. გამგეობისა (ან გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელის) და წარმომადგენელთა სავარგოს გამგის ურთიერთობა, აგრეთვე ამ უკანასკნელის უფლებანი სავარგოს გამგებლობის სფეროში განისაზღვრება ინსტრუქციით, რასაც დაამტკიცებს გამგეობა (ან გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელი) ა/კფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტის მიერ შემუშავებული ტიპობითი ინსტრუქციის საფუძველზე.

25. გამგე ხელმძღვანელობას უწევს სავარგოს ყველა ოპერაციას, განაგებს მინდობილ ქონებას თანახმად მისთვის მიცემული რწმუნებულობისა (მუხ. 29), ასრულებს გამგეობის (ან გამომცემლობის ერთპიროვანი ხელმძღვანელის) განკარ-

გულბებსა და ღირექტივებს, პასუხისმგებელია გამგეობის წინაშე მისთვის მინდობილი ქონების დაცვისათვის და საქმის ყაირათიანად წაყვანისათვის, მოქმედი კანონების თანახმად.

26. საწარმოს ახალი მშენებლობისა, კაპიტალური რემონტისა, დამატებითი გაწყობისა და გაწყობილობის გადაკეთების გეგმებს გამომცემლობის გამგეობა (ან ერთპიროვანი ხელმძღვანელი) განიხილავს საწარმოს გამგის მონაწილეობით და, დამტკიცების შემდეგ, ამ გეგმებს შეასრულებს. გამგე გამგეობის (ან ერთპიროვანი ხელმძღვანელის) კონტროლით.

ღიდროვანი კაპიტალური რემონტის გეგმას დაერთვის სატიტულო სიები. ამ სატიტულო სიებს საწარმო შეადგენს ა/კსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოების ინსტრუქციის შესაბამისად. საშუალო და წვრილ კაპიტალურ რემონტს, მიმდინარე რემონტს, წვრილ მანქანათა და დამხმარე გაწყობილობათა დადგმას აწარმოებს საწარმოს გამგე გამომცემლობის გამგეობის მიერ დამტკიცებული ხარჯთაღრიცხვის ფარგლებში, სატიტულო სიების წარუდგენლად.

27. წარმოების რაციონალიზაციას, კერძოდ—გამოგონებათა გამოყენებას, რამდენადაც ეს არ იწვევს საწარმო-საფინანსო გეგმით გათვალისწინებულ დიდ ხარჯებს, ანხორციელებს საწარმოს გამგე დამოუკიდებლად, ხოლო ამას იგი დაუყოვნებლივ აცნობებს გამომცემლობის გამგეობას (ან ერთპიროვან ხელმძღვანელს).

28. იმ ეკონომიის განსაზღვრული ნაწილი, რაც მიღებულ იქნება წარმოებითი საწარმოს მოქმედების შემდეგად, ხოლო ისე-ქი, რომ პროდუქციის ღირსება არ დაეცეს, გადაიცემა წარმოებითი საწარმოს განკარგულებაში. ეს ეკონომია უნდა შეადგენდეს განსხვავებას წინასწარი კალკულაციის მიხედვით განწეს-შეკვეთაში დადგენილ პროდუქციის თვითღირებულებასა (საწარმოსათვის) და საბოლოო კალკულაციით დადგენილ ნამდვილ თვითღირებულებას შორის. აღნიშნული ეკონომიის ნაწილის რაოდენობას ცალკეული საწარმოსათვის განსაზღვრავს გამომცემლობის გამგეობა (ან ერთპიროვანი ხელმძღვანელი), საწარმოს გამგის მონაწილეობით, განსაკუთრებული ინსტრუქციით დადგენილი ნორმების ფარგლებში. ეს ინსტრუქცია შედგენილ უნდა იქნეს სახელმწიფო სამრეწველო ტრესტების დებულების 31 მუხლის თანახმად გამოსაცემ ინსტრუქციასთან შეფარდებით; მას დაამტკიცებს ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტი.

ამავე ინსტრუქციით, განისაზღვრება რა მიზნებისათვის და რაწესით იხარჯება ეკონომიის ეს ნაწილი. ამა მუხლის თანახმად, აღნიშნული ეკონომიის გამოყენება შეიძლება მხოლოდ წელიწადში ერთხელ.

29. ყველა იმ გარიგებას, რაც დაკავშირებულია საწარმოს მართვა-გამგებლობასთან, საწარმოს გამგე დასდებს გამომცემლობის სახელით გამომცემლობის გამგეობის (ან ერთპიროვანი ხელმძღვანელის) მიერ მისთვის მიცემული რწმუნებულობის თანახმად.

კ ა ტ ი V.

სპეციალური კაპიტალები და მოგება.

30. საწესდებო კაპიტალის გარდა შეიქმნება:

ა) საამორტიზაციო კაპიტალი;

ბ) სარეზერვო კაპიტალი;

გ) გამომცემლობის გაფართოების კაპიტალი;

დ) მუშა-მოსამსახურეთა ყოფაცხოვრების გაუმჯობესების ფონდი.

სხვა სპეციალური კაპიტალების შექმნა გამომცემლობისათვის შეიძლება ა/კსფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს ნებართვით.

31. თვითეულ გამომცემლობაში ყოველწლიურად სწარმოებს იმ ქონების ამორტიზაცია, რასაც შეადგენს შენობა, გაწყობილობა, ინსტრუმენტები, ინვენტარი, ნაგებობა და სხვ.; ამორტიზაცია სწარმოებს აღნიშნული ქონების ღირებულების (ინვენტარში შეტანის მომენტისათვის მომხდარი შეფასების მიხედვით) განსაზღვრული პროცენტული ანარიცხის გადადებით საამორტიზაციო კაპიტალში, თანახმად იმ წესებისა, რაც დამტკიცებულია შრომისა და თავდაცვის საბჭოს მიერ, და სსრკ-ის საგარეო და შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატთან არსებული ბექლდითი საქმის კომიტეტის მიერ აღნიშნული წესების შესაფარდებლად გამოცემული ინსტრუქციებისა.

საწარმოო მნიშვნელობის ქონების ამორტიზაცია შეიტანება პროდუქციის თვითღირებულებაში.

32. ყოველწელს, სათანადო წესით გამომცემლობის წლიური ანგარიშისა და ბალანსის დამტკიცებისას, განისაზღვრება გასული საოპერაციო წლის მოგებისა თუ ზარალის რაოდენობა.

უკეთეს გამომცემლობის ბალანსზე წარსული წლების ზარალის, მოგება მიიქცევა ამ ზარალის დასაფარავად.

ამის შემდეგ, დარჩენილი ნაწილი მოგებისა განაწილებულ უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა) 10%—გადაირიცხება მუშა-მოსამსახურეთა ყოფაცხოვრების გაუმჯობესების ფონდში;

ბ) 20%—გადაირიცხება სარეზერვო კაპიტალში, ვიდრე იგი მიაღწევდეს ნახევარ საწესდებო კაპიტალამდე;

გ) არა უმეტეს $\frac{1}{4}\%$ -ისა—გადაირიცხება სათანადო ფონდში წამახალისებელ ვასამრჯელოს მისაცემად მოქმედი კანონის შესაბამისად;

დ) მოგების დანარჩენი ნაწილი, იმ საპროცენტო ანარიცხების გამოკლებით, რაც სათანადო ორგანოების გადაწყვეტით მიიქცევა სპეციალური კაპიტალების შესაქმნელად, წარიმართება საწარმოს გაფართოების ფონდში.

შენიშვნა 1. როდესაც სარეზერვო კაპიტალი ნახევარ საწესდებო კაპიტალამდე მიაღწევს, მისი ნაწილი, მე-10 მუხლით გათვალისწინებული წესისამებრ, შეიძლება მიიქცეს გამომცემლობის საწესდებო კაპიტალის გასაღრმავებლად.

შენიშვნა 2. საწარმოს გაფართოების კაპიტალის დაგროვებისა და მიხედვით მისი ნაწილი, მე-10 მუხლის წესისამებრ, შეიძლება მიიქცეს საწესდებო კაპიტალში.

შენიშვნა 3. მუშა-მოსამსახურეთა ყოფაცხოვრების გაუმჯობესების ფონდიდან არა ნაკლებ, ვიდრე 75⁰/₁₀₀-ი გადაირიცხება ბინათმშენებლობისათვის და დანარჩენი ნაწილი მიიქცევა მუშა-მოსამსახურეთა სხვა კულტურულ საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად.

კ ა რ ი VI.

გამომცემლობის ანგარიშვა და მისი მოქმედების რევიზია.

33. ყოველწლიურად, არა უგვიანეს სამი თვისა საოპერაციო წლის დამთავრებისას, გამომცემლობის გამგეობა (ან მისი ერთპიროვნანი ხელმძღვანელი) წარუდგენს იმ დაწესებულებას თუ ორგანიზაციას, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, და ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტს, განსახილველად და დასამტკიცებლად არსებული წესისამებრ, ანგარიშს, ბალანსს და მოგებისა და ზარალის ანგარიშს.

ანგარიშისა და ბალანსის წარდგენის ვადის გადადება შეიძლება საჯარო ანგარიშგების წესებით გათვალისწინებული წესისამებრ.

34. გამომცემლობის საოპერაციო წელიწადი განისაზღვრება იანვრის 1-დან დეკემბრის 31-დე. უკეთეს გამომცემლობა მოწყობილია არა უგვიანეს სექტემბრის 30-სა, პირველი ანგარიში, ბალანსი და მოგებისა და ზარალის ანგარიში შედგენილ უნდა უქნეს იმავე წლის დეკემბრის 31-დე განვლილი პერიოდისათვის; ხოლო, უკეთეს გამომცემლობა მოწყობილია სექტემბრის 31-ის შემდეგ, პირველი ანგარიში, ბალანსი და მოგებისა და ზარალის ანგარიში შედგენილ იქნება საოპერაციო პერიოდისათვის გამომცემლობის მოწყობის მომენტიდან შემდეგი წლის გასვლამდე.

35. ანგარიში, ბალანსი და მოგებისა და ზარალის ანგარიშის დამტკიცება უნდა მოხდეს არა უგვიანეს სამი თვისა ანგარიშის წარდგენის დღიდან. დამტკიცებული ბალანსი და მოგებისა და ზარალის ანგარიში გამოქვეყნდება საჯარო ანგარიშგების წესებით გათვალისწინებული წესისამებრ.

36. გამომცემლობის მოქმედების რევიზიას ანხორციელებენ ის დაწესებულება ან ორგანიზაცია, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, და ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტი.

კ ა რ ი VII.

გამომცემლობის ლიკვიდაცია, შეერთება და გაყრდა.

37. გამომცემლობა მოსპობს თავის მოქმედებას:

ა) ლიკვიდაციით;

ბ) სხვასთან შეერთებით ან შერთვით და გაყოფით.

38. გამომცემლობის ლიკვიდაცია მოხდება:

ა) უკეთუ გამომცემლობა არსებული წესისამებრ ცნობილ იქნება არაშემძლედ;

ბ) უკეთუ გამომცემლობის შემდგომი არსებობა ცნობილ იქნება მიზანშეუწონლად, კერძოდ—ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტის დადგენილებით;

გ) უკეთუ გამომცემლობა დაჰკარგავს თავისი საწესდებო კაპიტალის სამ მეხუთედზე მეტს და ეს საწესდებო კაპიტალი შემცირებულ არ იქნება არსებული წესისამებრ ან შევსებულ არ იქნება პირვანდელი რაოდენობის სამ მეხუთედზე უმეტეს რაოდენობამდე.

39. გამომცემლობის ლიკვიდაციას, ამა დებულების 38 მუხლის „ბ“ და „გ“ პუნქტებით გათვალისწინებული მიზეზების გამო, მოახდენს იმ დაწესებულებისა თუ ორგანიზაციის დადგენილების თანახმად, რომლის გამგებლობაშიაც გამომცემლობაა, ამ დაწესებულებისა თუ ორგანიზაციის მიერ დანიშნული სალიკვიდაციო კომისია.

სალიკვიდაციო კომისიის შედგენილებაში შევლენ სათანადო საფინანსო ორგანოს და ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტის წარმომადგენელნიც.

შენიშვნა. გამომცემლობის ლიკვიდაციის წარმოების წესი განისაზღვრება განსაკუთრებული წესებით, რასაც გამოსცემს ა/კსფსრ ბეჭდვითი საქმის კომიტეტი—ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით.

40. ერთი გამომცემლობის შეერთება მეორესთან მოხდება ამ უკანასკნელის წესდების სათანადო შეცვლით ამა დებულების მე-12 მუხლის წესისამებრ.

შეერთებული გამომცემლობის არსებობის მოსპობა და მისი აქტივისა და პასივის სხვა გამომცემლობაზე გადასვლა მომხდარად ჩაითვლება სავაქრო რეესტრში ჩაწერისთანავე.

შენიშვნა. ამა მუხლისა და ქვემომდევნო მუხლების მიხედვით პასივის გადასვლის დროს შეიძლება შენარჩუნებულ იქნეს მასში აღნიშნული ყველა სახის კაპიტალი.

41. გამომცემლობათა შერთვა მოხდება ახალი გამომცემლობის დაარსებით. გამომცემლობათა შერთვა და აქტივებისა და პასივების ახალ გამომცემლობაზე გადასვლა მომხდარად ჩაითვლება სავაქრო რეესტრში ჩაწერისთანავე. გამომცემლობათა შერთვა სწარმოებს 10-12 მუხლების დაცვით.

42. გამომცემლობის ქონებიდან ნაწილის გამოყოფა სხვა გამომცემლობის მოსაწყობად მოხდება პირველი გამომცემლობის წესდების შეცვლით და ახალი გამომცემლობის დაარსებით, რისთვისაც დაკულ უნდა იქნეს 10-12 მუხლები. სავაქრო რეესტრში უკვე არსებული გამომცემლობის წესდების შეცვლა და ახალი გამომცემლობის წესდების დამტკიცება ჩაიწერება ერთსადიამავე დროს.

43. ერთი გამომცემლობის ორ ან მეტ გამომცემლობაზე გაყოფა მოხდება ახალ გამომცემლობათა დაარსებით, რისთვისაც დაკულ უნდა იქნეს 10-12 მუხლები.

ახლად მოწყობილ გამომცემლობათა რეგისტრაციასთან ერთად მათზე გადავა სათანადო წილადობით გაყოფილი გამომცემლობის აქტივი და პასივი.

ამავე დროს რეესტრში აღინიშნება, რომ გაყოფილი გამომცემლობის არსებობა მოისპო. გაყოფა მომხდარად ჩათვლება რეესტრში ჩაწერისთანავე.

44. 40—43 მუხლებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში აქტივი და პასივი გადავა რეორგანიზებულ გამომცემლობათა დამთავრებითი ბალანსების მიხედვით და შედგენილ იქნება სათანადო შესავალი ბალანსი.

დამთავრებითი და შესავალი ბალანსები წარიღვინება და დამტკიცდება საერთო წესისამებრ.

45. 42—43 მუხლებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დაწესდება სათანადო გამომცემლობათა სოლიდარული პასუხისმგებლობა მესამე პირთა წინაშე იმ ვალებისათვის, რაც წარმოიშვა მომხდარ ცვლილებათა რეესტრაციამდე; ამასთანავე, 42 მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სოლიდარული პასუხისმგებლობა ახალი გამომცემლობისა განისაზღვრება მის განკარგულებაში გამოყოფილი აქტივით.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

79. ა/კსფსრ ადგილობრივი ფინანსების დებულების შეცვლისა და დამატების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

ა/კსფსრ ადგილობრივი ფინანსების დებულებაში (ა/კსფსრ კან. კრ. 1926 წ. მე-8 №-ი, მუხ. 697, 1927 წ. მე-9 №-ი, მუხ. 121, 1928 წ. 22 №-ი, მუხ. 264 და 1929 წ. მე-13 №-რი, მუხ. 104) შეტანილ იქნეს შემდეგი დამატება და ცვლილება:

1. 23 მუხლს დაემატოს ლიტ. „ლ¹“ შემდეგი შინაარსისა:

„ლ¹) სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოებისა და გზათა სახალხო კომისარიატის ქვემდებარე ტყის ძირითად დამმზადებელთა იმ წმინდა მოგების ანარიცხი 15⁰/₀-ის რაოდენობით, რაც საერთო-სახელმწიფოებრივი ბიუჯეტის შემოსავალში შედის“.

2. 23 მუხლს დაემატოს ლიტ. „ნ“ შემდეგი შინაარსისა:

„ნ) სახელმწიფო საწარმოთა, კოოპერატიულ ორგანიზაციათა და სახელმწიფო და კოოპერატიული კაპიტალის მონაწილეობით მომქმედ სააქციო საზოგადოებათა (საპაიო ამხანაგობათა) საშემოსავლო გადასახადის ანარიცხები: 10⁰/₀—სამრეწველო საწარმოთაგან შემოსული გადასახადისა და 20⁰/₀—სხვა დანარჩენ ვადამხდელთაგან შემოსული გადასახადისა“.

3. 23 მუხლს დაემატოს მე-4 შენიშვნა შემდეგი შინაარსისა:

„შენიშვნა 4. სოფლად კერძო საწარმოთა მფლობელთაგან გადახდენიებული სარეწაო და საშემოსავლო გადასახადების ჯარიმები მთლად შეევა სასოფლო ბიუჯეტებში, სარეწაო გადასახადის იმ ანარიცხების დამოუკიდებლად, რაც გადადებულია ადგილობრივ სახსარში. იქ, სადაც სასოფლო ბიუჯეტი არ არსებობს, ჯარიმები მიიქცევა სარაიონო ბიუჯეტში“.

4. 26 მუხლი შენიშვნითურთ გაუქმებულ იქნეს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
 კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
 თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზალიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
 კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 28.

ტფილისი-სასახლე.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

80. „სააქციო საზოგადოებათა წესდებების დამტკიცების წესის თაობაზე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. იანვრის 16-ის დადგენილების შეცვლისა და დამატების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. იანვრის 16-ის დადგენილებაში „სააქციო საზოგადოებათა წესდებების დამტკიცების წესის შესახებ“ (ა/კფსრ კან. კრ. 1928 წ. მე-3 №-ი, მუხ. 37) შეტანილ იქნეს შემდეგი დამატება და ცვლილება:

1. დაემატოს 1-ლ მუხლს ლიტ-„ბ“ შემდეგი შინაარსისა:

„ბ¹) სასოფლო-სამეურნეო სააქციო საზოგადოებათა წესდებებს—ა/კფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი“.

2. დაემატოს მე-2 მუხლს ლიტ, „ბ“ შემდეგი შინაარსისა:

„ბ¹) სასოფლო-სამეურნეო სააქციო საზოგადოებათა წესდებებს—სათანადო რესპუბლიკის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი“.

3. მე-4 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„4. 1-ლი და მე-2 მუხლების „ა“, „ბ“ და „გ“ ლიტერებში გათვალისწინებულ საქციო საზოგადოებათა წესდებების იმ ნაწილების დამტკიცება, რაც საზოგადოებათა კაპიტალებს ეხება, მოხდება სათანადო ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით“

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 28
ტფილისი—სასახლე.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

§1. ამიერკავკასიის სოციალური დაზღვევის საბჭოს დებულების შეცვლის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ.

ამიერკავკასიის სოციალური დაზღვევის საბჭოს დებულებაში (ა/კსფსრ კან. კრ. 1928 წ. მე-18 №-ი, მუხ. 202) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. მე-2 და მე-5 მუხლები მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„2. ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებული ამიერკავკასიის სოციალური დაზღვევის კომიტეტი მოეწყობა შემდეგი შედგენილობით: თავმჯდომარე, რომელსაც დანიშნავს ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო, და 8 წევრი: ოთხი—ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსაგან, ორი—ა/კსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსაგან, ერთი—ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატისაგან და ერთი—საერთო წარმომადგენელი აზერბაიჯანისა, სომხეთისა და საქართველოს სსრ-კების ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატებისაგან. საბჭოს წევრებს დანიშნავენ სათანადო დაწესებულებათა ხელმძღვანელები, იმ პირობით, უკეთეს ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარი საწინაღმდეგოს არას განაცხადებს ამა თუ იმ კანდიდატურის თაობაზე“.

„5. ამიერკავკასიის სოციალური დაზღვევის საბჭოს სხდომებს დანიშნავს ხოლმე თავმჯდომარე თვეში ერთხელ მაინც“.

2. მე-6 მუხლი გაუქმებულ იქნეს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეკზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შვევარდოვი.

1930 წ. მარტის 28.

ტფილისი—სასახლე

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

82. ა/კფსრ-ისა და მის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების საბიუჯეტო უფლებათა დებულების დამატების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

ა/კფსრ-ისა და მის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების საბიუჯეტო უფლებათა დებულების მე-17 მუხლის 1-ლ პუნქტს (ა/კფსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-18 №-ი, მუხ. 166) დაემატოს ლიტ. „გ¹“ შემდეგი შინაარსისა:

„გ¹) ა/კფსრ ტერიტორიაზე სახელმწიფო საწარმოთა, კოოპერატიული ორგანიზაციათა და სახელმწიფო და კოოპერატიული კაპიტალის მონაწილეობით მომქმედ სააქციო საზოგადოებათაგან (საბაიო ამხანაგობათაგან) შემოსული საშემოსავლო გადასახადის ანარიცხები: 40%—სახელმწიფო სამრეწველო საწარმოთაგან შემოსული გადასახადისა და 79%—სხვა დანარჩენ გადამხდელთაგან შემოსული გადასახადისა.“

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეკზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შვევარდოვი.

1930 წ. მარტის 28.

ტფილისი—სასახლე

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

№ 3. „ა/კფსრ დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობებში კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწყობისათვის ხელისშემწყობი ფონდების დებულების დამტკიცების თაობაზე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდუმის 1930 წ. მარტის 15-ის დადგენილების მე-7 და მე-8 მუხლების შეცვლის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

„ა/კფსრ დიდროვან კოლექტიურ მეურნეობებში კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებათა მშენებლობისა და გაწყობისათვის ხელისშემწყობი ფონდების შესახებ“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდუმის 1930 წ. მარტის 15-ის დადგენილების (ა/კფსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-6 №-ი, მუხ. 72) მე-7 და 8 მუხლები მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„7. ცენტრალური ფონდის სახსარის გასანაწილებლად, ფონდების სახსართა გამოყენების გეგმების განსახილველად და ამ გეგმების აღსრულებისათვის თვალყურის სადევნებლად—ამიერკავკასიის კოლექტიურ მეურნეობათა საბჭოსთან არსდება განსაკუთრებული კომიტეტი ამიერკავკასიის კოლექტიურ მეურნეობათა საბჭოს წარმომადგენლის თავმჯდომარეობით და ა/კფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიისა, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის კავშირთა კავშირისა, ა/კფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა, ა/კფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატისა, ამიერკავკასიის სასოფლო-სამეურნეო ბანკისა და სამომხმარებლო კოოპერატივების ამიერკავკასიის კავშირის თითო წარმომადგენლისა, „სახალხო კვების“ სააქციო საზოგადოების რწმუნებულისა და ამიერკავკასიის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული მუშა-ქალთა და გლეხ-ქალთა შრომის და ყოფაცხოვრების გაუმჯობესების კომისიის პასუხისმგებელი მდივნის შედგენილებით.“

„8. რესპუბლიკანურ სასოფლო-სამეურნეო ბანკებში თავმოყრილ სახსართა განკარგულება დაეკისრება რესპუბლიკანურ კოლექტიურ მეურნეობათა ცენტრებთან მოწყობილ კომიტეტებს შემდეგ დეწესებულებათა და ორგანიზაციათა წარმომადგენლების (თითო) შედგენილობით: კოლექტიურ მეურნეობათა რესპუბლიკანური ცენტრისა, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის რესპუბლიკანური კავშირისა, რესპუბლიკანური მიწათმოქმედებისა, ფინანსთა, განათლებისა და ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატებისა, სამომხმარებლო და სარეწაო კოოპერაციის რესპუბლიკანური კავშირისა, „სახალხო კვების“ სააქციო საზოგადოების რწმუნებულისა და ა/კფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების

ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებულ ქალთა შრომისა და ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების კომისიების პასუხისმგებელ მდივნებისა.

რესპუბლიკანური კომიტეტი განიხილავს და დამტკიცებს სახსართა გამოყენების გეგმას, გადასწვევებს ცალკეული კოლექტიური მეურნეობებისათვის სესხის მიცემას, თვალყურს ადევნებს სესხის სათანადო გამოყენებას და კონტროლს გაუწევს სათანადო რესპუბლიკანურ სასოფლო-სამეურნეო ბანკში ფონდის სახსართა ტრიალს და აღნუსხვას“.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1930 წ. მარტის 28.

ტფილისი—სასახლე.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

84. ა/კსფსრ ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოების, როგორც დამოუკიდებელი უწყებების, და მათი ადგილობრივი ორგანოების გაუქმებისა და მათი ფუნქციების საგეგმო კომისიებისათვის გადაცემის შესახებ.

„სსრკ-ის ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს და მოკავშირე რესპუბლიკების ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოების, როგორც დამოუკიდებელი უწყებების, და მათი ადგილობრივი ორგანოების გაუქმებისა და მათი ფუნქციების საგეგმო კომისიებისათვის გადაცემის შესახებ“ გამოცემული სსრფ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების თანახმად (სსრკ კან. კრ. 1930 წ. მე-8 №-ი. მუხ. 97) ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. ა/კსფსრ ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველო, როგორც სახალხო კომისარიატი, გაუქმებულ იქნეს.
2. ა/კსფსრ ცენტრალური სტატისტიკური სამართველოს აპარატი და ფუნქციები გადაეცეს ა/კსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას, რომლის შედგენილობაშიაც მოეწყოს სპეციალური ეკონომიურ-სტატისტიკური სექტორი.
3. ა/კსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის თავმჯდომარეს მიეცეს გადამწყვეტი ხმის უფლება ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოში.
4. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს წარუდგინოს ერთი თვის ვადაზე ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს პროექტი დადგენილებისა—ა/კსფსრ კანონმდებლობაში იმ ცვლილებათა შეტანის შესახებ, რაც ამა დადგენილებიდან გამომდინარეობს.
5. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს მოახდინონ ერთი თვის ვადაზე სათანადო რეორგანიზაცია თავიანთ ცენტრალურ და ადგილობრივ სტატისტიკურ ორგანოებში და შეიტანონ რესპუბლიკების კანონმდებლობაში ამა დადგენილებიდან გამომდინარე ცვლილებანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე შ. ელიავა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერლოვი.

1930 მარტის 28.

ტფილისი—სასახლე.